

Savez Rusina Republike Hrvatske · Союз Русинох Републики Горватской

Нова Думка

ISSN 0351-3181

BROJ
ЧИСЛО

201

GODINA
РОК

XLVI

5/2017

ЖИВОТ ИДЗЕ ДАЛЕЙ...

Пред нами мешац новембер, а то за людзох вуковарскаго краю вше барз чекки дні, кед не мож а не здогадац ше 18. новембра 1991. року. Каждого року на тот дзень до городу герою зліваю ше рики людзох же би дали чесц погинутым героям бранітельюм.

Медзи нама ище вше жию велі герое бранітеле и шицки маю свою воену, а може ше повесц и свою крижну драгу хтору прэжили 1991. року. Ёден з іх и Вуковарчан Владо Русин. Вон добре памета тот 1991. рок, а його здогадована починаю ище там з яри, кед як шофер заняты у фирмы "Чазма" был пре роботу непрерывно у драже, та велько вецей видзел и знал од других согражданох. Владо кожду ноц розвожал новини зоз Вуковару по валах спрам городох и до саміх городох Нового Саду и Сримскай Мітровици. Был шведок перших барикадох, видзел вельке число войска, наоружаня и резервистох як ше вше баржэ прибліжую гу горватской граніцы. По августу мешац шицки препречена преходзел бо не лем же ше оталь превожели новини до Сербії, але и зоз Београду приходзели новиново виданя тадзи до нас. Было вшеліяк на тих його драгох. Часто был застановани, препатрани, претресани, але зато вше и пропущени. Остатню превозку Владо одробел штредком августа мешаца, кед постало барз опасне та вецей не ишол. И у городу поставало вше опаснейшее, було штреляння, та и жертви. Знёмиреносц почала пановац медзи людзмі.

Владо Русин уж был оженети зоз супругу Младенку и мали дзвіче Таню. Концом юлия 1991. року жени и дзецы зоз городу и околных местах були змесцены на морё бо ше обчековало же ше ситуация у городу змири, медзитим о мешац дні, 25. августа их шицких врацели назад, праве кед ше знёмирене нагло погоршало, а почало и бомбардоване самого городу. Вуковар на шицки боки уж был заварти зоз барикадами, лем шлебодна драга за виход була прэйг Богдановцох. Так Владо надумал жену и дзецко змесциц на сигурне, та их одведол до Сплиту, до родзини, а вон ше врацел до Вуковару и уключел ше до охрани городу у хторим ше народзел, одрастал, препровадзел свою младосц и у хторим засновал власну фамелю.

Воени часы препровадзел на Саймишту, недалеко од соёй хижі. О саміх борбох не припovedа велько, але у даскеліх словах: "Вони штреляли на нас, мы штреляли на іх. Хто мал щесца остал живи, кто не мал, погинул. Од моей групы у хторей нас было дваццадвоме, троме остали живи, шейсцме-седемцме погинули, а найвецей ше гинуло од гранатох."

Пункт хтори тrimала група бранітльох у хторей был Владо остал зачувани по остатні дзень, але слuchovalo ше же тре-

**Владо Русин
у войны**

**Владо Русин
нешка**

бало пойсц на други пункт, до другей улічки помогнуц. Так было и 31. октября кед Владо зоз даскеліма пайташами ишол помагац до другей улічки. Теди их неприятель почал биц зоз малима мино-руцачами и у тей борбі Владо ранети од ёдней гранаты хтора спадла споза нього. Был досц ранети, до ноги, до глави, до рукох и хрибта. Такой є одвежени до шпиталю дзе го оперирал др Нявро. Гоч был ранети на велько места (и нешка ноши ёден гелер у хрибце), живот му не был у опасносци.

Понеже у шпиталю не было велько места, Владо одлучел пойсц до центру городу до пиньвици дзе му були, медзи другими гражданами, мац и шестра зоз дзвічечом. Под час оккупациі Владо им до тай пиньвици часто приношель потрбни намирніци за живот. По здогадованю нашаго собеседніка, того военого 1991. року у обколешенным городузе найвбаржей хибело хлеба. Было меса, было конзерви, было лакотки, але не было хлеба. Так часто знал, кед дагдзе нашол, мацери однесц муки и квасу зоз хторого вона вец правела смачни, домашні хлеб, а вон го вец ношел и своим пайташом, борцом. Таки ранети у тай пиньвици лежал даскельо дні, а вец помали почал ходзиц на

карагульох. Ту дочекал и 18. новембер. Уж могол ходзиц без притримована, але барз шкінтал, а и цверни у ноги му були невиняти. Зоз тай пиньвици шицки перше мушели пойсц на Древени піац, а вец их превезли до Велепромету.

Тай ноц у Велепромету войско ше поцагло, а пришли резервисти. Цалу ноц виводзели и забивали людзох, за хторых ше ані нешка не зна дзе им посметрни остаткі. Рано ше войско врацело, позбрали их до автобусох и одвезли до гарешту до Сримскай Мітровици. На уходзе их чекал шпалир. Потым их пошоровали до вецей широх. Владо был у первым шире, а опрез нього стал вояк. Гоч был ранети по тот час то ніхто не замерковал, думали же є природно каліка. Ту им тераз гварене же хто медзи німа ранети най видзе зоз шора та достане лікарску помоц. Владо и сам думал висц, але му вояк опрез нього совитовал най остане там дзе є. И так остал живи, бо шицки цо вишли, а требали лікарску помоц були позабівани. У гарешту у Мітровици були дас до тижня, а вец их преруцели до Алексинцы, дзе их били цали дзень. Потым их превезли до военого гарешту у Нишу. Там знова было барз велько вишлідзованя. Так то тирвало по Крачун кед их положели до автобусох и зачериали на Шамцу.

Кед вишол на шлебоду мал пейдзешат кили. Одпочивал ше дас мешац дні, а вец ше знова врацел до войска. Перше до Загребу, до 204. бригады на Ракичу, а познейше до Вінковцох дзе була 10. пуковния у хторей були Вуковарчане. Ту перше достал чин наредніка, а вец и поручніка. Ту остал по 1998. рок кед пошол до пензії.

До Вуковару ше врацел 2001. року, а на питане же як ту после шицкого жиц, кратко одвітуете: "Живот идзе далей..."

Любіца Гаргай

**Медзи
соборцами**

BROJ
ЧИСЛО

201

GODINA
РОК

2017.
XLVI

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465

Tiskat: Proventus Natura d.o.o. Cerna

Naklada: 700 primjeraka

“НОВА ДУМКА”

Видава: Сојуз Русинох РГ

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За видавателя: Дубравка Рашљанин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс. 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465

Друкче: Провентус Натура д.о.о. Церна

Тираж: 700 прикладніки

Tiskano – Друковане

10 / 2017

Cijena
Цена

10

Kuna
Куни

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

Rukopisi ше не врачаю.
Обявени прилоги ше гонорую.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

DRUŠTVO I POLITIKA - ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА	
Живот идзе далей.....	2
75. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske	4
Означена 26. рочніца страданя Петровчаньо	5
Дзень страдання жителью Миклошевцох	5
IZ NAŠIH MJESTA - 3 НАШИХ МЕСТОХ	
Отворени амбуланта и рециклиажни двор у Миклошевцох	6
Каритасова акција „Христос посреди нас“ у Петровцох	6
Нашо людзе требали бы ше веци сходиц и веци трамац ёдни до других	10
„Русин филм фест“	21
„Мелодиј руского двора“	21
Владимир Костелник	24
Prilagodba djeteta na školu	29
Треба нам молитвенік руского духа	30
Бишалма	32
IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ	
Etnografska zbirka Rusina u Petrovcima dobila status заштићene kulturne baštine	7
Порядни консултацији соборског заступника Велька Кайтазия	8
з менингами котри заступа у соборе РГ	8
У Амбасади України у Републици Горватской отримал ше прием з нагоди 26. рочніци независносци України	8
Конкурс	8
Отримани штварти округли стол „Русини вчера, нешка, ютре“ у Ораховици	20
IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA - ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ	
Перши аплаз	9
КУД Руснацох Осиек на Македонской манифестації	9
Вистава малюнкох подобовой секції Рушняк	12
«Порто етно» отримани у Риєки	12
Самостойна вистава малюнкох Владимира Провчия	13
Отримани 52. Винковски ешени..	17
Промоција књижки Оксани Тимко Дітко «Назви рошлінох и животиньох у руским язику»	35
IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГ ЖИВОТА	
Кирбай у осиску	14
Преславени кирбай у Вуковаре	15
Кирбай у Петровцох	15
У року означования 240. рочніци крижевской епархії, благословена обновена церква св. Димитрия у Пишкуревцох	19
Крижевске владичество ювілей – 240 роки од сновання	22
LITERARNA STRANICA - ЛИТЕРАТУРНИ БОК	
Родзинова хижа	16
Вуковару з любову	16
Памятки	16
Птица зоз гори чарней	16
Вуковар	16
STARE FOTOGRAFIJE - СТАРИ ФОТОГРАФИЈ	
Нашо кирбай	26
Летни школарски змаганя у фудбалу	26
Дакеди було.....	27
Єдноставни колач з бундув	27
POLJOPRIVREDA - ПОЉОДІЛСТВО	
Приходзи час за алтернативне польоділство	28
HUMORESKA - ГУМОРЕСКА	
Контраш	31
Вилёт до Црквеници	32
PETROVCI KOJI NESTAJI - ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ	
Глобализация и Руснаці „у тренду“	33
SPORT - СПОРТ	
Меморијал „Владимир Тимко“	34

Насловни бок: Агнетка Балатинац - Часц Меморијалного теметова жертвое

Отечественей войни у Вуковаре

Остатній бок: Звонко Костелник - Зоз подовоого скарбу Сојузу Русинох РГ:

Юрий Савченко »Стари будинок Сојузу Русинох и Українцох у
Вуковаре«, Вуковар 1998. року

UREDNIŠTVO: Vera Pavlović (главна и одговорна urednica), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Provči

SAVJET UREDNIŠTVA: dr.sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

LEKTORI: Marija Vuilić (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1),
“Nova dumka” је уписана у evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЯ: ера Павлович (главна и одговорна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Владимир Превчи, Леся Мудри

СОВИТ РЕДАКЦИИ: д.ф.н. Оксана Тимко Дітко (председатель), Марияна Джуджар, о. Владимир Седлак

ЛЕКТОРЕ: Мария Вулич (русский язык), Андрея Магоч (хорватский язык)

Друковане помага Совет за национални меншини Републике Горватской.

На вимагање Сојузу Русинох и Українцох Републики Горватской с Решением Министерства информации Республики Горватской од 15. января 1992. года (УЧ. 523-92-1)

“Нова думка” упсана до евиденции явных виданьох под числом 1366.

Авторизовані тексти не знача же то источасно и становиско редакції лібо видавателя.

75. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske 5. listopada 2017. godine održao je 75. sjednicu u zgradbi Vlade Republike Hrvatske na Trgu sv. Marka 2, u dvorani 121/I u Zagrebu. Uz nazočnost većine članova Savjeta i zastupnika gospodin Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine, otvorio je sjednicu, pozdravio prisutne i predložio

DNEVNI RED:

1. Usvajanje zapisnika sa 74. sjednice
2. Operativni programi za nacionalne manjine za razdoblje 2017. – 2020.
3. Petnaest godina Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj
4. Informacija o programu Federal Union of European Nationalities
5. Zamolbe udruga i ustanova nacionalnih manjina za prenamjenom sredstava:
Savez Čeha u Republici Hrvatskoj,
Daruvar
Savez Slovaka, Našice
Demokratska zajednica Mađara
Hrvatske.

Predloženi dnevni red i zapisnik sa 74. sjednice Savjeta za nacionalne manjine usvojen je jednoglasno.

AD 1. Tema sjednice bili su Operativni programi za nacionalne manjine za razdoblje 2017. – 2020. koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 24. kolovoza 2017. Članovi su Savjeta u raspravi to ocijenili kao iskorak i kao temelj za očuvanje i

ČLANOVI SAVJETA ISPREM VLADE

i crnogorske manjine. Bili su nezadovoljni činjenicom da su prekasno saznali za izradu ovih dokumenata te nisu dobili priliku sudjelovati u izradi programa.

AD 2. Članovi Savjeta raspravljali su oko 15. obljetnice usvajanja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a jednoglasno je usvojena i odluka da Savjet za nacionalne manjine, u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, okruglim stolom obilježi ovu značajnu obljetnicu za nacionalne manjine.

AD 3. Članovi Savjeta dali su podršku inicijativi Minority SafePack u organizaciji FUEN – Federal Union of European Nationalities solidarizirajući se na taj način s nacionalnim manjinama u svim državama Europske unije u cilju unapređenja i očuvanja visokog stupnja zaštite prava nacionalnih manjina.

AD 4. Prihvaćeni su zahtjevi za prenjanjem sredstava odobrenih za programe kulturne autonomije udrugama Sabor bošnjačkih asocijacija Hrvatske, Zagreb, Savezu Slovaka – Zvez Slovakov, Našice, Savezu Čeha u Republici Hrvatskoj, Daruvar i Demokratskoj zajednici Mađara Hrvatske, Bilje.

Predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer upoznao je članove Savjeta sa zaključkom Vlade Republike Hrvatske o prihvatanju Godišnjeg izvješća Savjeta o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu.

AD 5. Pod točkom razno nije bilo rasprave i predsjednik je svima zahvalio i zaključio sjednicu Savjeta.

Zvonko Kostelnik, prof.

ОЗНАЧЕНА 26. РОЧНІЦА СТРАДАНЯ ПЕТРОВЧАНЬОХ

Приход на петровски теметову памятніку страдлим у Отечественей войни

Петровски парох Владимир Седлак

Смутну 26. рочніцу Петровчане означали 01. октября того року на греко-католіцким теметове и на здогдоване шицких позабиваних и несталих Петровчаньох у присутстві општинских власцох, представительох Жупанії, политичних странкох, культурных и бранітельских здруженьох, як и других гострох положени венци и запалени швички на памятник погинутим на нашим теметове. Треба спомнуц же погинуло 16 бранітельох и цивилох, а наймладше зоз ніх мало штири роки. Службу Божу на теметове за шицких несталих и погинутих служел наш петровски паноцец Владимир Седлак.

Звонко Костелник, проф.

Делегациі опрез Општнини Богдановци, МО Петровцы и бранітельских здруженьох зоз Отечественей войни

Покладане венцох

ДЗЕНЬ СТРАДАНЯ ЖИТЕЛЬОХ МИКЛОШЕВЦОХ

У Миклошевцох 8. октября означена 26. рочніца страданя жительох у Отечественей войни. Программа означавання започала зоз покладаньем венцох и паленьем швичкох на греко-католіцким теметове коло памятніка жертвом Отечественей войни, после чого у церкви Рождества Пресвятыя Богородиці о. Яким Симунович одслужел Службу за шицких погинутих у войни. После Служби коло памятніка у центру була отримана кратка пригодна програма, котру водзела Паула Поточки. Школьяре Подручней школы Миклошевци прочитали краткі рецитал, а присутним ше обращели председатель Меснога обдору Дюро Бики, заменік начальніка ОТ з боку рускай национальнай меншини Славко Ждиняк и општнински начальнік Здравко Звонарич. Представителі месней, жупанійскай и державнай власці, як и здруженьох з подруга општнини и жителі запалеши швички и

положили венци на памятнік на котрим з тей нагоды була отворена и пошвецена спомин-плоча зоз менами Микло-

шевчаньох страдалих у Отечественей войни. Вичная им памят!

Леся Мудри

ОТВОРЕНІ АМБУЛАНТА И РЕЦИКЛАЖНИ ДВОР У МИКЛОШЕВЦОХ

У Миклошевцих 16. октября святочно отворени новообновена амбуланта и рециклажни двор. На отвераню присуствовало значне число представительех месней и державней власци, як и жительех Миклошевцих и околних валалох. На початку шицких присутних привитал предсидент Меснога одбору Миклошевци Дюро Бики и визначел же роботи на обнавяню амбуланти тирвали од прешлого року и закончени су у запланованим чаше. Директор Дома здравя Вуковар, Анте Лохински, наглашел же обновена амбуланта задоволює потреби жительех општини и шицки стандарди, до ней уведзени плин, поставена клима и оправени санитарни гузел. Финансийни средства обезпечени зоз буджету Министерства здравя, а Општина

Пошвеџане обновенай амбуланти

Украшени приступ рециклажному двору

Томповци финансовала виробок проекту. Истого дня було отверане и рециклажного двора, чийо будоване почало у януару прешлого року. Концесию за управяне зоз рециклажним двором добило вуковарске подприємство Комуналак д.о.о. котре од юлия того року у Миклошевцих дава и послугу одвоженя одпаду. У обєкту прията на роботу єдна особа зоз подруча општини. Символичну святочну програму отвераня разпочали дзеци зоз пригодну програму. Наймладши, котри иду до играони у Бокшичу, зоз водітельку Ренату Алексу порихтали кратки рецитал на екологійну тему. Школяре Подручнай школи у Миклошевцих з помоцу учительех опрез рециклажного двора направели жардинеру од

Гумох котри предходных дньох сами оффабели и посадзели до ніх квеце. На таки спосіб дзеци указали на розлику спомедзи одпаду и шмеца. Потим вони руцали рижни файты одпадкох до контейнерох и так постали перши хаснователе двору. Присутних на отвераню привитали начальник Општины Томповци Здравко Звонарич, соборски заступнік Томислав Паненич, руководитель уряду жупана Маринко Бельо и директор Комуналцу Ігор Штрангараевич. Будоване двора коштало 1,8 милиони куни, а потребни средства були видвоёни зоз Фонду за регионални розвиток и Министерства заштити околіска (75%), док остаток обезпечела Општина Томповци. Обновену амбуланту и рециклажни двор пошвеџели о. Крешимир Арачич и о. Яким Симунович.

Леся Мудри

Рециклажни двор у Миклошевцих

КАРИТАСОВА АКЦИЯ „ХРИСТОС ПОСРЕДИ НАС“ У ПЕТРОВЦОХ

Всботу пред зазначованьем Дньох хлеба, 14. октября 2017. року, у грекокатоліцкій парохії Покрову Пресвятей Богородиці у Петровцих, зоз закладаньем младих волонтерох и пароха мр сц. Владимира Седлака, витворени Каритасов екуменски проеккт: „Христос посереди нас – Христос помедзи нас“. Намира проеккту була з достатея помоци до нашого парохиялного Каритасу, помогнуц шицким котри у нужди у нашим месце зоз поживу за кождодньови живот (мука, олій, рискаша, цукер, резанки, маджун, вайца, месни нарезок, курова паштета, риба и рибова паштета). Источасно, сцели зме виражиц знак поваги и заєдніцва з тима, чо часто и не пре свою вину,

на маргінох кождого способу жица и чловечносци, даваюци свидоцтво же би медзи Христовима ученіками не требало буц так. До проеккту уключело ше 5 волонтерох медзи 16 и 26 роки, а гу нім ище даскељо други члени парохиялней заєдніци, котри у своїм существе услужили старших у потреби котри не могли по помоц сами присц. На сам дзень акції подзелены были 93 пакети, а о даскељо дні роздзелены и остатні 100-ти пакет наменены Каритасу нашей парохії. Два значни критериюм за доставане помоци були: 1) же бы особа або фамелія котра будзе спомогнута наисце жила у Петровцих и 2) же наисце у совисци и пред Богом чувствує же є у нужди. Категорій

потребних ишли тим шлідом: а) самохрани родителе, б) фамелії котри маю тройо и веци дзеци, в) старши од 65 роках котри жилю сами, або двойо и маю мали приманя, г) хаснователе соціяльнай бриги, д) други котри не облапени зоз спомнутима категоріями, а маю реалну потребу за помоци.

Идуци за євангелским прикладом же: „блаженше давац як примац“, донатором тей помоци: Влади Р. Горватской, Крижевской епархії, Каритасу Срімского деканату, як и волонтером нашого парохиялного Каритасу котри одвоєли тот дзень за помагане другим най Господ Бог врачи за їх намагання сто раз зоз своїм благословом!

о. Владимир Седлак

ETNOGRAFSKA ZBIRKA RUSINA U PETROVCIMA DOBILA STATUS ЗАШТИЋЕНЕ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ

Na zahtjev Saveza Rusina Republike Hrvatske u čijem je vlasništvu Etnografska zbirka u Petrovcima, djelatnici su Uprave za zaštitu kulturne baštine iz Konzervatorskoga odjela

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ЗАШТИТУ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ
КОНЗЕРВАТОРСКИ ОДЈЕЛ У ВУКОВАРУ
32000 Vukovar, Županijska 5, p.p. 4,
Tel: 032/443-203; Fax: 032/443-199
Klasa: UP/I-612-08117-05/0218
Urbr.: 532-04-02-1911-17-1
Vukovar, 07. 09. 2017.

MINISTARSTVO KULTURE, КОНЗЕРВАТОРСКИ ОДЈЕЛ У ВУКОВАРУ, na temelju članka 10. u svezi s člankom 6. stavkom 1. točka 9. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («NN» 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17) rješavajući po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

1. Stavlja se pod preventivnu zaštitu Kuća s tradicijskom okućnicom u Petrovcima, Ul. Vukovarska 3, na dijelu k.č. br. 398 (z.k.ul.br. 1559) k.o. Petrovci do donošenja tješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra sukladno članku 12. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a najduže do 07. 09. 2021.g.
2. Preventivna zaštita odnosi se na dio k.č. br. 398 (z.k.ul.br. 1559) k.o. Petrovci (kuća s okućnicom i neposrednim okolišem). Katastarski plam s ucrtanim međama preventivno zaštićenoga dobra prileži ovom rješenju i njegov je sastavni dio.
3. Na dobro iz točke I. dispozitiva ovoga tješenja primjenjuje se u potpunosti Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svi propisi koji se odnose na kulturna dobra. Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnog dobra iz točke I. ovog rješenja:
 - Zaštitni i drugi radovi na kulturnom dobru iz točke 1. i unutar prostornih međa iz točke 2. izreke ovog rješenja mogu se poduzeti samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela.
 - Vlasnik kao i drugi imatelj kulturnog dobra dužan je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje predmetnog kulturnog dobra, a koje odredi nadležno tijelo.
 - Predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članka 36.-40. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
 - Propisuje se očuvanje povijesnih gabarita te izvornih elemenata u oblikovanju i materijalu eksterijera i interijera građevina.
 - Potrebno je redovito održavanje građevina i neposrednog okoliša.
4. Dobro iz točke I. dispozitiva ovoga rješenja upisuje se u Registr kulturnih dobara Republike Hrvatske, Listu preventivno zaštićenih dobara.

u Vukovaru tijekom višetjednog popisivanja sastavili katalog pokretne materijalne baštine u Etnografskoj zbirki i izdali Rješenje o svom popisu. Sva dalja konzervatorska

interveniranja u tom objektu pod nadležnosti su Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Zvonko Kostelnik, prof.

5. Ovo će se rješenje dostaviti nadležnom katastru i sudu radi zabilježbe u zemljšnjim knjigama.
6. Žalba ne odgađa izvršenje ovoga rješenja.

Obrazloženje

Tipično ušorenje naselje Petrovci nalazi se na cesti Vukovar - Stari Jankovci. Tradicijska kuća s okućnicom podignuta je u središtu naselja, uz glavnu prometnicu, na izduženoj parceli. Rijedak je primjer u cijelosti očuvane građevine tradicijskog graditeljstva u Petrovcima, podignute početkom 20. st. Kuća je od 1978. g. u vlasništvu Saveza Rusina koji su u njoj izložili zbirku svojih tradicijskih predmeta. Dimenzije kuće s dvorišnim krilom su 8,5 x 28 m. Prizemnica je sagrađena na uličnoj regulacijskoj liniji, s izduženim tlocrtom u obliku slova «L». Izvedena je u cijelosti od naboja, a kasnije preinake na uličnom pročelju izvodile su se od čerpića i cigle. Svojim je pročeljem sa zabatom okrenuta prema ulici, a pročelje je oblikovano u tradicijskom duhu tog vremena. Površine pročelja dijele lezene u čijim poljima su rastvorena tri prozorska otvora. Pravokutni otvori imaju profilirane okvire i istaknute klupčice. Široki vijenac ispod zabata prekriven je biber crijeponom. Valoviti oblik zabata uokviren je tankom profilacijom. U zabatu su rastvorena dva manja kvadratna otvora. Uz ulično pročelje nastavlja se glavni i kolni ulaz s lijeve strane, oblikovan stupovima između kojih su drvena vrata. Dvorišno pročelje natkriva dugi trijem sa stupovima profiliranih kapitela. Parapeti između stupova su polovicom sazidani, osim ulaznog otvora, rastvorenog cijelom visinom. Ovo pročelje rastvaraju pravokutni otvori, od kojih su tri prozorska i jedna ulazna vrata u kuću. Pod trijem i dvorišta popločen je opekom. Iz trijema se ulazi u dvije prostorije: pretprostor s kuhinjom i u pomoćnu kuhinju s kuponom. Iznad kuhinje je svod (kuba) s rupom na vrhu za odvod dima u potkovlje. U velikoj sobi, okrenutoj do ulice, spavaća je soba, a ostale dvije, zadnja i radna soba u produžetku

kuće su manje. Prostorije se nadovezuju jedna na drugu. Stropovi nad svim prostorijama su izvedeni vitlovima i gredama. Podovi su izvorno bili zemljani, a sada su daščani. Krovište je drveno, klasično, dvostrešno, pokriveno biber crijeponom. Prozori su drveni, dvokrilni s podjelama. Stolarija je ukrašena ukladama i obojana smeđom bojom. Na dvorišno krilo nadovezuju se ostale pomoćne prostorije poput ostave, komore, kolnice i štale. U njihovoj unutrašnjosti sačuvan je originalni alat i stari predmeti. Nad prostorijama su vidljivi drveni gredni stropovi, a podovi su izrađeni od drveta i opeke. Sve zgrade zaključuju dvostrešni krov s pokrovom od biber crijepta, a fasade su glatke obrade. Na kućištu je i drveni ambar u kojem se čuvaju izvorni seoski predmeti te bunar, pušnica i čardak. Bunar je u cijelosti izведен od drvene građe i prekriven pokrovom od biber crijepta. Čardak je također drvene građe, sa zidanim prizemnim dijelom. Na parceli se nalaze i dva stara stabla, jabuka i dud.

Kuća s okućnicom u Petrovcima tipološki pripada krugu panonske kuće s prostorijama u nizu i trijemom ispred cijelog dvorišnog pročelja. Kuća i gospodarske zgrade su namještene tradicijskim predmetima. Kao pojedinačni primjer očuvane skladne cjeline tradicijskog graditeljskog sklopa u Petrovcima te s obzirom na kulturno-povijesnu funkciju i značenje za lokalnu zajednicu, ima svojstva kulturnog dobra.

Sukladno članku 11. stavak I. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara na predmetno kulturno dobro primjenjuje se citirani Zakon, kao i svi drugi propisi koji se odnose na kulturna dobra te je točkom 5. dispozitiva rješenja određena obveza dostavljanja istog nadležnom katastru i sudu radi zabilježbe u zemljšnjim knjigama.

Sukladno članku II. stavak 2. istoga Zakona, točkom 3. izreke ovog rješenja, određena je obveza upisa predmetnog kulturnog dobra u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Listu preventivno zaštićenih dobara.

Sukladno članku 10. stavak 6. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, žalba na rješenje o preventivnoj zaštiti ne odgađa izvršenje rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kulture u roku od 15 dana od dana primitka ovoga rješenja. Žalba se predaje ovom tijelu neposredno ili šalje poštom preporučeno, a može se izjaviti i u zapisnik. Na žalbu se sukladno članku 9. stavku 2. točka 29. Zakona o upravnim pristojbama («Narodne novine» broj 115/16), ne plaća upravna pristojba.

Pročelnica
Zdenka Predrijevac, dipl.inž.građ.

ПОРЯДНИ КОНСУЛАТАЦІЇ СОБОРСКОГО ЗАСТУПНІКА ВЕЛЬКА КАЙТАЗИЯ З МЕНШИНAMI КОТРИ ЗАСТУПА У СОБОРЕ РГ

Вовторок, 24. октября, соборски заступнік 12 національних меншинох медzi котрима и наша, Велько Кайтази, отримал порядни консулатациі зоз предствніками тих меншинох. Од вецеj як 70 поволаних, на консулатациі ше одволали 14 особи, нe рахуючи ромску націонулну меншину, з котру заступнік Кайтази отримує окремни консулатациї.

Спред нашей национальной меншини на поволанку ше одволали: член Совету за национальные меншини и тайомник Союзу Русинох РГ, Звонко Костелник, подпредседатель Союзу Русинох РГ и председатель КУД «Осиф Костелник», Владо Русин, та Представителька рускей национальней меншини Осецко-барањьской жупаниї, Агнетка Балатинац. Попри начишлених, присутни були штирме представителе з боку немецкой национальней меншини, штири представительки з боку русийской и троме з боку українськой национальней меншини.

Заступнік Кайтази бешедовал о Оперативній програмі за национальні меншини од 2017. по 2020. рок, а котри Влада РГ прилапела и принесла одредзени заключеня. Присутні нe разправляли о тей програмі, та нe могли виложиц конкретни зауваги, але обачліве було же окремни оперативни план принесени лем за сербску, италиянску, ческу, словацку, мадярску, албанску и ромску национальну меншину, док 15 национальні меншини медzi котрима и наша, вошли до общих одредбох того Плану.

Спрам заключенью Влади зоз того Оперативного плану, а по точкі 2.4 котри бешедую о приступу средством явного обвисцована, Агнетка Балатинац. Представителька рускей национальней меншини ОБЖ, гледа же би ше гражданом РГ оможлівело же би були през центральну дньову емісію «Днієвінік» информовані о збуваньох котри організую Руснаци. За початок най би то було голем провадзене центральней манифестації культуры «Петровски дзвон» и означавання Дня Руснацох РГ. Заступнік Кайтази обещац же превежнє крохаі спрам витворівания тога намаганя. Представителька Балатинац думана же кажда национальна меншина заслужує же би ше голем найзначнішы збуваня зазна-

**Представителe немецкой,
русийской, рускей и українской
национальной меншини на
консулатаций зоз соборским
заступніком Вельком Кайтазиом**

чели на способ информована прейг явного сервису. Думаня є же кед нам значни даяки моцни витор на другей жемовей половки, треба нам буц и наш сущед, односно национальна меншина котра, ёднак як и шицки други граждане РГ, будзе туту жем.

Под другу точку, заступнік Кайтази предпочел присутним своё жадане же би ше у Соборе РГ приключел клубу заступнікох «Милан Бандич», чо присутні нe коментаровали.

Кед пришло до точки дзе присутни мали на году поставяц питаня и давац предклади, були зме знова зочени з одредзену часцу национальных меншинох котри нe познаю добре горватски язык, та зоз самим тим ані предписаня за финансоване здруженью як и рижни други предписаня. Автохтони, точнейше поведзено, старобивателе маю ёдни, а нови приселенцы други почекосци. Прето Представителька Балатинац замодлела за окремни консулатациі бо и проблематика окремна. Заступнік Кайтази и туту вимогу прилапел.

Треба ище надпомнц, же би читаче мали подполну информацию, же ше тогі консулатациі отримує два раз рочно, а трошки одходу до Загребу на консулатациі зноши кажде сам, односно институция котра посила своїх представителькох.

Агнетка Балатинац

У АМБАСАДИ УКРАЇНИ У РЕПУБЛИКІ ГОРВАТСКЕЙ ОТРИМАЛ ШЕ ПРИЄМ З НАГОДИ 26. РОЧНІЦІ НЄЗАВИСНОСЦІ УКРАЇНИ

На поволанку Амбасади України делегація Союзу Русинох Републики Горватской зоз Вуковару, зоз подпредседателем Владом

Русином и тайомніком Звонком Костелником 29. септембра у будинку Амбасади у Загребе присутствовали на означаваню 26. рочніци независносци України. Шицких присутніх привітал Ярослав Симонов и подзековал же ше одволали у красним чишлє, та пожадал шицким же би ше приемно чувствовали. Полье привітних словох отримана кратка культурна програма котру порихтиали дзеци зоз Амбасади. Попри рижних лакоткох и жимних напіткох госци могли побешедовац медzi собу и зоз домашніма.

Звонко Костелник, проф.

Союз Русинох РГ Ради Европи 93
32000 Вуковар
e-mail: savezrusina@gmail.com

Совит „Новей думки“ Ради Европи 93
32000 Вуковар
e-mail: novadumka@gmail.com

Розписую

КОНКУРС

За программи видавальства у 2018. року спрам критериюмох за утвердине финансийней потримовки за программи нeвладових здруженъюх и здруженъюх национальних меншинох

На конкурс ше можу явиц шицки полнолітні граждане РГ хтори задоволюю критериюми конкурсу.

Критериюми:

– дiло за хторе ше гледа финансийна потримовка муши буц написане на руским або на горватским язику (нe виключує ше анi двоязични приклад руско-горватски)

– дiло би требало буц вязане за животни обставини Русинох на нашим просторе або ширше – зоз обласци етнології, исторії, церковного, культурного и явного живота, як и зоз кождодньового живота наших людзоз

– дiло може буц наменене одроснутим, младежи и дзецом

– дiло може буц написане у шицких литературных файтох – лирской, епской або драмской, може буц мемораска, автобиографска або биографска проза

– За конкурс автор муши окрем авторскога дiла доставиц свою биографию, найменей єдну рецензию на дiло хтору написал рецензент значни за обласц до хторей спада дiло и податки о рецензентови

– дiло ше посила у комп'ютерскай форми на e-mail адреси Союзу або Новей думки, або по пошти на горню адресу, тиж так у комп'ютерскай форми

– конкурс отворени по 30. новембер 2017. року

Редакция Новей думки

ПЕРШИ АПЛАУЗ

У Вуковаре, 30. септембра того року, отримана 6. манифестация дзецинской творчосци "Перши аплауз", а у організації КУД "Осиф Костелник" Вуковар. Манифестация почала зоз покладаньем венца и зоз паленьем швички за погинутых бранітельюх при крижу на уцеку Вуки до Дунаю. На 16 годзин отримана культурно-уметніцка програма у торей наступели КУД "Яким Говля" зоз Миклошевцох, КУД "Яким Гарди" зоз Петровцох, КУД "Осиф Костелник" зоз Вуковару, Дружтво "Руснак" зоз Петровцох и госцуюце горватске КУД "Ловоро Єжек" зоз Марії Бистрици. Гоч було плановане же ше манифестация и того року отримана у хижи Л-

вослава Ружики, пре завжатосць того простору манифестация отримана у Горватским доме Вуковар.

На манифестації од визначних госцох були присутни: Ана Живанович, про-чалніца Управного одзеленя за дружтвени діяльносци Городу Вуковару, Звонко Костелник, член Совету за национални меншини Республики Горватской, Дубравка Раствянина, предсиде-дателька Союзу Русинох Республики Горватской и Агнетка Балатинац, пред-ставителька рускей националней мен-шини Осечко-барањьской жупаниї. Конферанса водзена двоязично, по руски и по горватски, а водзела ю Мария Закалюк.

Манифестация и того року отримана

Покладане венца при крижу на уцеку Вуки до Дунаю

зоз финансийну потримовку Совету за национални меншини Республики Горватской и Городу Вуковару.

"Перши аплауз" закончел зоз вечеру за шицких учащікох програми у ресторану "Нада" на Лушцу.

Любица Гаргай

Учащікох манифестації Перши аплауз

КУД РУСНАЦОХ ОСИЕК НА МАКЕДОНСКЕЙ МАНИФЕСТАЦІЇ

На поволанку МКД „Браца Миладиновци“, КУД Руснацох Осиек, 23. октября було госц на 23. Дньох македонской культуры котри ше закончели з концертом як дарунком за родзени дзень іх Дружтву.

У фоеу Дома Горватского войска, манифестация започала з ручними работами членох МКД „Браца Миладиновци“ та з поставу филателистичнай вистави котра наволана „Драга гу независносци Македонії“, а котру поставел Драгољуб Силяноски.

Концерт приказал роботу МКД през дзецинску, танечну и хорску секцию, а попри визначных дружтвених и политичніх діячох зоз Городу Осиеку и Осечко-барањьской жупаниї, та представителькох шицких националних меншинох з Осечко-барањьской жупаниї и Городу Осиеку, могло ше обачиц Представительку рускей националней меншини ОБЖ, Агнетку Балатинац, як и соборску заступніцу македонской

националней меншини, Ермину Лекай Прляскай.

КУД Руснацох Осиек одшпивало штири шпиванки, а приемна атмосфера и моцни аплауз указали же можебуц на видогляду нове сотрудніцтво меншинских здруженьюх. Скорей вецеј роки, Македонцы були госци на „Дравских габох“. Очиглядно же им госцоване остало у красним здогадованю, та того року поволали КУД Руснацох як госцох

на закончующим концерту Дньох македонской культуры у Осиеку.

Попри КУД Руснацох Осиек, госц була и Милка Мадярич, шпивачка котра, як водителька гварела, Горватица по националносци, по краю родзеня Далматинка, але барз полюбела македонски мелос та уж полни 50 роки шпива македонски шпиванки.

А. Балатинац
Фото: А. Балатинац

КУД Руснацох Осиек на 23. Дньох македонской культуры у Осиеку

НАШО ЛЮДЗЕ ТРЕБАЛИ БІШЕ ВЕЦЕЙ СХОДЗИЦ И ВЕЦЕЙ ТРИМАЦ ЄДНИ ДО ДРУГИХ

На тогорочним „Петровским дзвону“ скретли зме ше зоз Ганчу Голикову, Петровчанку котра уж велі роки жиє у Истри, у Пули.

Повод за розгварку було припознане котре влоні Ганча достала за свою волонтерску роботу.

– *Поведзце дацо о себе и о своїх руских, петровских кореньях?*

– Я Ганча Голикова, Матисова, а по мацери Бучкова, Петровчанка, народзена 1948. року ту у Петровцох. Здогадуем ше красного дзецинства, шыцко ми було крашне ту у нашим валале. Одала сом ше на 19 роки и пошла сом жиць до Пули дзе сом засновала фамелию. Мала сом члопека и двойо дзеци.

– *Зоз чим сце ше занимали през живот?*

– Кед сом там пошла було роботи кельо ше сце, а ми Руснаци знаме и лю-

Ганча Голик у своем петровским обисце, у предней хижи при образу

Припознане за волонтерску роботу

биме робиц. Заняла сом ше у ёднай туристичнай организацыі Арену турист. Робела сом вшадзи, по хотелох и у администрацыі, и вшадзи було крашне.

– *Яки Ваш терашній статус?*

– После веліх рокох закончела сом свой роботни вік, дзеци одросли и пошли, члопек ми умар, а я почала раздумоваць о будучносці цо бім робела же бім була на помоць людзом котрим то треба.

– *Чи сце свою руску свідомосць пренесли и на свой дзеци и як ше вона на ніх одражуе?*

– Мой руске походзене вше у мене, я ішле вше раздумуем по руски, то сом пренесла и на мой дзеци хтори почитую свой руски корені гоч су у цудзім швеце. Дзівка у Лондону, а син у Канады, але вони барз часто спомінаю нашо руске походзене и наздавам ше же и после моей шмерци предлужа чувац свою руску свідомосць.

– *Кельо Ваш терашній животны штредок зна о Руснацах?*

– Мой животны штредок зна велью о Руснацах прето же Пула и мале и вель-

ке место, а я там жиє 50 роки. Познам вельке число людзюх и ми там шпиваме и танцуеме у численных здружэньех, а кед ше зидземе при пензіонерах, моё руске вше на початку, вец шпиваме и танцуеме мадярски, італянски и други пісні и танцы. Шыцким ше хвалім зоз своіма рускими коренями.

– *Кеды сце ше почали занімац зоз волонтерску роботу?*

– Кед сом пошла до пензії одлучела сом ше пошвециц помаганю людзюм, ишла сом на ёден курс на котрим сом дацо и научела, але найважнейша животна школа. Пошвецела сом ше людзюм и достала сом Повелю за найлепшу волонтерку у моім штредку за 2016. рок. Тото припознане од Здружэння цемніх, але ест и глухих людзюх и людзюх хорых од церебральнай парализы. То людзе очкодованого здравя хтори требаю нашу помоць, а мало ест людзюх хтори сцу даць помоць котра тым людзюм барз велью значи. Можаце лем задумаць кельо значи кед ци ше особа ошміхнє и пове „дзекуем“. Я ше велью намагам и давам велью од себе, и прето сом и достала Повелю подзековносці.

– У яким обсягу Вашо волонтерство уплівє на Ваш живот?

– Мне то барз велью значи бо сом по природи весела и любим шпивац и танцовац, а тим хорим людзом треба таких веселих людзох. Кед сом раз бешедовала за нашо новини у Истри, гуторела сом же помагаюци хорим помагаш и сам себе, бо аж теди ясно видзиш келью требаш почитовац свой живот и свой здраве.

На приклад, мам цемну пайташку и я ю водзим, а вона шицко чита и раздумуе о кождым крочаю. Часто ходзиме по ғарадичнох гу моей фрizerки, я нігда о тим не раздумновала келью ест ғарадичи. Вона раз була зо мну и дораз ми гварела келью ест ғарадичи, уж не знам чи 50 чи 60. Я ше нашмеляла бо сом о тим нігда скорей не раздумновала, алे им, людзом котри не видза, кожда травка, кожда ғарадича, кожди угол барз значни. Раз зме були у очнога специалисти дзе ме препатрели, але мне то барз завадзalo, барз ми були замуцени очи, ишла сом напамят и место ёдней ғарадичи читала сом по три и думала сом же ше ми шицки шмею бо ме знаю, а я ше плянтам як пияна. Кед сом пришла дому, гуторела сом ей же кед бим знала чо ме чека, вжалася бим ю зоз собу най ме водзи, бо би ме вона, верим, лепше приведла як чо сом пришла сама.

– Поведзце нам як отримуєце вязи зоз родимим крайом?

– Барз сом вязана за родими край. Я мам и хижу у Петровцах зоз котру ше барз цешим и кажде лёто приходзим до тей хижи, о ней мам велью припо-

Часц конку

ведки и слики, же би людзе у Пули и у Истри могли видзиц як ту народ жиес. Приказуем шицко позитивне, ту мам велью родзини, не мам брата ані шестру, але мам велью братнякох и шестриніцы, зоз свою блізшу и дальшу родзину ше барз почитуєме, помагаме ше медзи собу, а без ніх бим ані не могла напредовац, бо ёдна сама жена не може велью пошорыц у хижі. Родзини ми несебично помагаю у шицким чо ми треба, лем мушим повесц.

– Цо Вас у нешкайших Петровцах раздуе, а чо Вас бриг'уе?

– Радую ме тоти весели зуваня, танцоване и шпиване, и можем повесц же вчера вечар, кед сом пришла до нашей сали Соколани, после вечерней программы гудаци заграли шпиванку «Ганічко не скашлі», а мне то мило же ми гудаци заграю таку веселу шпиванку. То ше ми пачи бо ми барз зачи же ме почитую и любя кед сом ту. Таки весели ствари ше ми барз пача и любим и жиес за то. Не мило ми кед видзим празни хижи, смутних людзох. Я им вец пробую подзвигнуц разположене и нашмеляц их, але не удава ше ми бо людзе застарани и без роботи. Мойо жадане же би нашо людзе ту жили голем так як чо ми жиесме у Истри, най им Бог да здравя и упартосци.

– Чи сце як особа задовольни зоз власним животом?

– Барз сом задовольна зоз своїм животом и наздавам ше же остане так ище велі роки. Дзеци жиу свой живот у иножемстве, а я зоз Пули часто приходзим и любим присц до своіх Петровцах.

– Цо бисце нам сцели ище дацо повесц за конец, а не было у питаньох?

– За конец бим пожадала же би ше шицко тото чо запущене пооправяло, най людзе маю свою плацену роботу, же би ше вецей сходзели и почитовали и тримали ёдни до других, бо лем ведно можеме исц напредок.

– Дзекуем Вам крашнє.
– Було ми мило.

Вера Павлович

У дворе парстскаго обисца

ВИСТАВА МАЛЮНКОХ ПОДОБОВЕЙ СЕКЦІЇ РУШНЯК

Пондзелок, 2. октобра на 18 годзин, у просториох Народнай бібліотекі, у галерії Народнай читальні на риєцким Корзу отворена майярска вистава подобовей секції КД „Рушняк“ ПГЖ на тему морских мотивох. То друга тогорочна вистава наших малюнкох у центру Риєки.

З оглядом на проекшт „Риєка 2020 – европска пристоліця культуры“ штирме маляре опредзеліли ше за виставу малюнкох зоз мотивами приморских улічкох, ладьох, хижох и чамцох.

У двох авзложох виложены малюнки Владимира Провчия, водителя секції, Мирты Блажевич, Веры Живич и Николини Велнич.

На отвераню вистави була Веріца Курелич котра у Народнай бібліотекі подзековала викладачом и „Рушняку“ з котрима маю добре вецейрочне сотрудніцтво. Предсідатель КД „Рушняк“ подзековал на карсных словох и організаторови даровал два малюнки.

Отверане ше предлужело у розгварки о членох секції и окрипу зоз рускима национальними ёдлами котры порихтала Веріца Провчи, а нашло ше места и хвильки за шпіване даскеліх руских шпіванкох.

Вистава остала отворена по 20. октябрь.

Владимир Провчи

Квеце подзековносци за простор

Ушачнікі эбуван

Домашні у Народнай бібліотекі
Риєки

Викладаче зоз »Рушняка«

Веріца и Владимир Провчи

Фестивал музики и поживи

«ПОРТО ЕТНО» ОТРИМАНИ У РИЄКИ

Смотра национальных меншинох Городу Риєки прецерпела велі пременки пре рихтане за проекшт ЕУ «Риєка 2020 - европска пристоліця культуры». Титула «Риєка 2020 – ЕПК» додзелена городу 2016. року за проекшт «Пристаніще розличносци» у цілю твореня городу культуры и креативносци у Европи будучносци.

Перши раз ше смотра национальных меншинох Городу Риєки отримала у великом, напущенным комплексу фабрики «Рикард Бенчич» котра уж давно препадла и охабена є препаданю без огляду на атрактивну локацию Риєки бо ше находзи недакалеко од гайзібанской станіцы. У дерутним просторе на склох положени декорації, порихтана бина, простор за варене и столи за ёдзене хто ре ше наплацовала 10 куни по танеру. Програма ше одвивала 9. сентябрьа од 18 годзин, а уключовала рижни активносци вязани за робуту меншинских здруженьгох зоз простору Риєки, понеже сама Риєка чишилі 15 национальны меншины.

Руски колачи на квасу

Рихтане рибового папригашу

Работня правеня квеца зоз паперу

Владимир Провчі тримал работню рисованя, на хтору ше одволало вельке число дзецох од двох по петнац роки, хтори рисовалі і фарбели на шлебодну тему. Отримана і работня правеня паперового квеца, котра тиж прицагла велько зацикавеніх. Медій добре попровадзели зуване.

Од 19 по 22 годзін отримана гастро програма на котрой ше варели і коштовали націонални ёдла. Свой традицыйны ёдла презентавали Босанцы, Мадяре, Італіянцы, Жидзи, Словаки, Русы, Албанцы, Чарногорцы, Чехи и ми Руснацы, хторых представило КД «Рушняк» ПГЖ зоз рибовим папригашом, горгелями, рейтешамі, мраморним колачом і колачамі на квасу зоз орехамі і маком. За ричну рибу остараў ше Ігор Провчі котры зоз Осиёку принесол потъки, чуки і сома, понеже у Приморю нѣт ричней рибы.

Работня мальованя за наймладших

На 20 годзін започала і музична програма. За туту нагоду оформлені риєцкі Порто етно оркестэр хтори грал векшину вечара, а наступели і оркестры Словакох, Словенцох, Болгарох і Сербох, хторых з матичных жемох приведли риєцкі дружтва націоналных меншинох. Нащывеносц зуваня була велька, а два тижні после того шыцкі учашнікі і организаторе поволані на сходзку до Плази Модела дзе им подзелены припознаня за добре окончену работу.

Владимир Провчі

САМОСТОЙНА ВИСТАВА МАЛЮНКОХ ВЛАДИМИРА ПРОВЧИЯ

У бошняцким здруженню у Риєки, 20. септембра отворена самостойна выставка Владимира Провчия под назву „Рочни часци“. Автор ше представел зоз 34 работами у технікі олей на платну. Виложени малюнки у формату 70x50 и углавним представляю пейзажны мотивы.

У мене домашніх, Ради босанской націоналней меншини у Риєки, привитне слово отримал предсідатель Ради мр сц. Менсур Ферхатович, хтори щиро привітал автора и отворел можлівосц предлужованя сотрудніцтва и нових выставох. Малюнки повязую нашо два меншини котры жилю на истым просторе. Автор подзековал на красним привиту и подаровал свою роботу домашньому по його вібору, а вец гварел дацо о своїх малюнкох и технікі мальованя. Подія закончена зоз заєданьом лакоткох. Выставка була отворена мешац дні.

Владимир Провчі

Дует Веріца і Владимир Провчі

Вікладач Владимир Провчі оперз своїх роботах

Пісня і гране на шаргії

Менсур Ферхатович, домашні

Дружене у Здруженню Бошнякох у Риєки

ПОСЛЕ ДЛУГОГО ЧАСУ У ОСИЄКУ СЛУЖБА БОЖА НА ЦЕРКОВНОСЛАВЯНСКИМ ЯЗИКУ КИРБАЙ У ОСИЄКУ

У Осиєку, у грекокатоліцькій церкви Христа Царя, виїзду 29. октября, преславене храмове швєто Христа Царя.

Швєточну Службу Божу на церковнославянським языку служив францискан Мартин Дретвич, гвардіян францисканського монастиру св. Антуна Падованського у Вінковцю, а сослужували: о. Іван Барщевський, парох у Сибиню, о. Ігор Сикоря, парох у Пишкуревцю, о. Александар Хміль, парох у Славонським Бродзе, та ісисовець Мато Божинович, о. Мато Гашпарович, директор установи за витримовані клеру у Дяковацько-осецьким надвладичестве, та домашній парох о. Любомир Стурко. Присутні були нові гвардіян францисканського монастиру у «Тврді», патер Анте Перкович, котрі скорої війни були парохи у церкві «Мацери Божої Фатімської» у Боровим Населенню і єден зоз загарештованих паноцю кед Вуковар спадну.

Тоту винімково красну Службу Божу окрім чувствительно дожили Руснаци при котрих були звичай тримаць Служби Божої на церковнославянським

Домашній парох о. Ігор Сикоря на конці архиєрейній Служби Божої дзекує шицким котри возвеличали тото торжество

язику, а вельго роки назад у Осиєку не маю таку нагоду. Гу тому, окреме су подзековни парохови Стуркови и патерови Дретвичови на тей прекраснай нагоди.

Сослужоване на Служби одвивало ше по українски и горватски, а шпіване шестрох Василиянкох по українски. Апостол шпивал Юрій Голодович, Євангелію о. Любомир Стурко, а наказовал патер Мартин Дретвич, францискан котрі зоз своїм церковнославянським служенью одушевел Руснацю. Патер Дретвич вирним прибліжел значносць поняца «Христ Цар» и «Бог з нами». Потолковал же нам Бог треба буць на початку и на концу шицкого. Наш Цар и нашо уповане. Чи то робота котру започинаме, чи то остатній дні котрі препровадзаме на жемі, вше у Господу Богу требаме глєдаць и находзиць моцни фундамент на котрі ше можеме опрець, котрі нас

будзе ношиць през цали живот и однєше нас до своєго дому як любени дзеци Божо.

По Служби Божої було міроване, а міровал патер Мартин Дретвич. Як и каждого року, у церковній порти шестри Василиянки за шицких присутніх порихтали лакотки и окрипу, а госци и вирни у добрим розположеню предложили дружене, котре, нажаль, претаргнул диждж.

**Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац**

Паноцю котри служили Службу Божу з нагоди швєто Христа Царя у Осиєку

Дружене у порти ОС

Франциска Мартин Дретвич наказує у Осиєку

ПРЕСЛАВЕНИ КИРБАЙ У ВУКОВАРЕ

Внєдзелю, 29. октября, у грекокатоліцкай церкви Христа Царя у Вуковаре преславене храмове швето Христа Царя. Святочна Служба Божа почала на 11 годзин. Скорей самого початку на уходзе пошвецена спомин плоча монсіньорови о. Дмитрови Стефанюкови (1920-2003), будовательови вуковарскага Храму Божаго, хтора ту положена йому на подзековане и спомин.

Службу Божу служел викар славонско-сримскага викарияту Крижевскай епархії о. Яким Симунович зоз Мико-

Обход коло церкви Христа Царя у Вуковаре

лошевцох, а сослужовали вицевикар о. Владимир Седлак зоз Петровцох, священікі Апостолскага Егзархату зоз Сербії о. Мохайло Режак зоз Шиду, о. Дарко Рац зоз Бачинцох, о. Владимир Еделински Міколка зоз Беркасова и домашній вуковарски парох и декан сримски о. Владимир Мағоч. Шпиване предводзели домашні шестри Василиянки. Апостол читала шестра Неократя, Євангелию читал о. Дарко Рац, а наказовал викар о. Яким Симунович. У надихнутей казані хтора була на трох язікох, горватским, українским и руским, о. Симунович наказовал о

Ісусови правому чловекови и правому Богови. О його дійствованю на жемі, о тим як медзи гевтима хтори го слухали було и гевтих що го послухали, але и гевтих хтори то не сцели, та го знали и спокусовац. Сцели знац зоз хтору власцу Ісус лічи и виганя злих духох. Таким нёвирним Ісус не толмачел ніч, але своім ученіком гей, та им гварел же йому дана цала власц на жемі и на небе, та вец допущел же би ше го наволало Царом. Зоз тим шветом Ісуса славиме як Бога, другу особу Пресвятого тройства, родзенога од Оца пред шицкими виками и як чловека, хтори як чловек син Божи по Духу Святым од Марії Діви по шицким бул єднаки як и ми. Исто преживівал и добре и зле на тим швеце три роки. Вон нас найлепше розуми и найлепше нам може помогнуц заступаюци нас пред Оцом небесним. Прето зоз тим шветом Христа Царя ми признаваме же вериме же наисце постое троєдини Бог Оцец Син и Дух Святи и же Ісус шедзи з правого боку Оцови як прави Бог и як прави чловек.

Тото швето Христа Царя установене од святого оца папи 1925. року.

Любица Гаргай

Свята Служба Божа

КИРБАЙ У ПЕТРОВЦОХ

Внєдзелю, 1. октября, грекокатоліцка парохия у Петровцох торжествено преславела свой Кирбай, Покров Пресвятей Богородици. Всботу вечеря служена вечурня зоз саночним, а на сам дзень Служба Божа котру служел владически викар за Славонию и Срим всечесни о. Яким Симунович, парох міклошевски и берацки. Зоз нім сослужовало ище осем наших паноцох зоз Крижевскай епархії и Апостолскага Егзархату, з Вуковару, Вінковцох, Райового Села, Канижи, Коцура, Шиду, Беркасова и Бачинцох.

Учасц на богослужению з веліма вірними из наших Сримских местах и Бачкея брали и монахині Василиянки из манастирох у Вуковаре и Осиеку, як и члены локалней самоуправи Општини Богдановци.

Перши октябр окрем церковного

швета, котре зазначае подію котра ше одбула давнаго 911. року у церкви у Влахерни при Царгороду, дзе ше Мац Божа чудесно указала, тиж и смутні дзень здогаданя на коло 20 пострадалих Петровчаньох у Отечественай войни, углавним Руснацох и Українцох.

Пред Службу Божу на грекокатолі

їцким теметове положени венци, попалені швички и вимодлена молитва за наших парохиянох страдалнікох од котрих наймладши бул мали хлапец.

РОДЗИНОВА ХИЖА ПАМЯТКИ

Яка красна була
у ней ше цешели,
а вец ю пре войну
охабиц мушели.

Кед коло ней прейдзем
у першох ме сцишн€,
чи тата хижочка
ище раз заблїшн€.

Погорена хижা,
коров у загради,
з тей ше хижы навше,
страцел живот млади.

А кед швидки руки
на свадзи заграли,
та и смутни шерца
жалю ше стресали.

Брацикове гнєтка
фиглї нарабяли,
на чарни розходок
нїгда н€ думали.

Родичи чекаю
чи син одкаль бежи,
а вон у гробику
под дзвятку лежи.

Шицко ше оправи,
шицко ше виградзи,
л€м тот млади живот
нїхто н€ наградзи.

Мелания Пап

Нашен€.
Тото святе
засадзене.

Єдного дня
стварносц похопела памятки,
памятки розмишани у л€ше страви.

Гваря:
н€ думай.
Н€ думам,
ал€ ноц
тата длуга, длуга ноц.

Знам,
и н€ думам.
Памятки надиходза
засадзени.

Чи кажде нашен€ плодне?

Любица Гаргай

ВУКОВАР

Заври очи и задумай дзень
кед слункова заря розбавено
танцovala на габох дунайских.

Заври очи и задумай дзень на плажи
кед жуброт купачох коло тебе
указовал на полни варош
безбріжних людзох.

Заври очи и задумай пах лїпи
на побрежю дунайским
дзе залюбени пари шептали
єдни другим на ухо,
док коло нїх людзе преходзели
на кождодњових преходзкох
у пополадњових годзинох.

А тераз отвор очи
и огляднї ше коло себе,
пущ най ше вирве
крик з першох
и затреше шерца тварди,
патри и паметай!

Попатри на дом свой розваляни,
здогаднї ше дзе пайташе позабивани,
здогаднї ше плачу дзецеох широтих
под голим н€бом позохабяних.

Огляднї ше, душо розжаленा,
и запаметай, запаметай пекло
яке створел род человечески,
запаметай,

же
би
ше
вецей
нїга
н€
повторело.

Агнетка Костелник Балатинац

ВУКОВАРУ З ЛЮБОВУ

Твойо рани ище печаци,
Твойо памятки ище боляци,
Твойо стретнуца ище джобаци,
Твойо очи смутно патраци.

Твойо коляї з больом вибраздани,
Твойо габи з больом вигойсаны,
Твойо днї з больом вишвитани,
Твойо ноци з больом преплётани.

Твоя прешлосц слунково днї памета,
Твоя терашньосц престартта по конец швета,
Твоя будучносц на младосц очи упера,
Твоя мрия кождому шерцо отвера.

Агнетка Костелник Балатинац

Любица Гаргай

ОТРИМАНИ 52. ВИНКОВСКИ ЄШЕНІ

Винковски єшені постали популярно-наукови сход жридловей култури котри вишли зоз души наших людзох, вони чуваре дакедишнього валала, звичайох и писньох.

Винковски єшені почали 08. септембра зоз манифестацию „Фолклорни вечари“ на котрих ше представели понад пейдзешат фолклорни ансамбли зоз Вуковарско-сримской жупаниї и иножемства. Медзи теліма учашнїкама наступело и нашо КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох котре порядно наступа на фолклорних вечарох.

Винковски єшені допринесли оживйованю роботи фолклорных групох и снованю новых КУД-ох у котрих ше пестую писня, драма, музика, танец и обнавя народне облечиво.

Наступ Петровчаньох одушевел публику на фолклорных вечарох 11. септембра, а тих и фахови жири котри мал лем шицки похвали за наших аматерох котри ше представели зоз танцом „Петровски танцоше нялкоше“. Петровчане уж традицийно на каждых Єшеньох на котрих презентую жридово танци и народне облечиво Руснацох того краю.

Же би Винковски єшені були цикави уведзене и участвоване ансамблох национальных меншинох, як и программа за дзэци „Дзецински винковски єшені“, на корих участвовало понад осемдзе-шат културно-уметніцки дружтва, як у дефилеу, так и и на сцени Винковских єшеньох.

Учашнїки святочного дефилеу закончили на футбалским стадиону „Циабалия“ дзе ше шицки учашнїки лапели до ёдного кола и одтанцовали „Славонске коло“, найвекше коло на швеце.

Звонко Костелник, проф.

Петровски танцоше-нялкоше

Дзивоцка часц танцу

Руски народни танец

Гудацки оркестер

Ведно до кола

У РОКУ ОЗНАЧОВАНЯ 240. РОЧНІЦІ КРІЖЕВСЬКОЇ ЕПАРХІЇ ОБНОВЕНА ЦЕРКВА СВ. ДИМІТРІЯ В ПИШКУРЕВЦОХ

Вирни зоз шицких боков

Владика Никола Кекич пред церкву св. Димитрия у Пишкуревцох водзи обряд благослову крижу опрэз церкви

Домашні парох о. Ігор Сикора на концу архиерейнай Служби Божей дзекує шицким котры возвелічали тато торжество

о. Владимир Седлак диригую ў хором котры шпивал Службу Божую, а творя го женска и хлопска шпивацка група з Міклошевцох и Петровцох, та дзяяк Михал Панкович з Пишкуревцох

КУД Осіп Костелник у фольклорнай мініятуры

Женска и хлопска шпивацка група з Міклошевцох и Петровцох шпива гімну РГ и шветочну пісню Руснацох у РГ

КУД Осіп Костелник, фольклорна секция

Благослов Крижу

КУД Зора з Пишкуревцох

У Пишкуревцох, 21. октября, а у року означавання 240. роцніці Крижевской епархії, одбулое благослов обновенай грекокатоліцкай церкві св. Димитрыя.

Церква збудована скорей 110 роки, точнейше, 1906. року кед у Пишкуревцох жило вельке чысло Руснацах.

Скорей Архиерейскай Службы Божей и благослову обновенай церкви, пред церкву благословени Криж (Хрест - церковна назва заув. ав.) котры будзе за духовны потребы, на помоц и молитву людзом котры тадзи преходза. Обряд благослову предводзел крижевски владика кир. Никола Кекич котры потым у церкви предводзел Архиерейску Службу Божу, а сослужовали числени священікі византийно-славянскага и римскага обраяду.

Од наших грекокатоліцких священікох туту шветочносці и сослужоване на Службы Божей звелічали: о. Якім Сімунович, владическі викар за Славонию и Срім котры источашніе и міклошевски парох, о. Нікола Ступяк, славонски декан, котры источашніе и парох у Каніжі, та парохове зоз Петровцох, Райового Села, Осіеску, Сібиню, Славонскаго Броду и Ліповлянох, як и руководитель Каритасу Крижевской епархії, та домашній пішкуревски парох. Євангелію читал диякон Роман Ступяк, а апостол по рускі шпивал поддиякон Лівіо Маріян зоз Загребу. Послуговали нашо богослове, а цалу шветочносці, од благослову Крижу (Хресту- церковна назва заув. ав.) опрэз церкви, та до самей Служби Божей, провадзели здрожены групи шпивачох зоз міклошевскага и петровскаго КУД-а, а прыключел им ше и пішкуревски дзяяк Міхал Панкович. Шпивачох за туту на году поріхтал и зоз шпиваньем руководзел о. Владимир Седлак, заменік владическага викара за Славонию и Срім. Од римокатоліцких священікох бул генерални викар Дяковацко-осецкаго надвладичества монс. Іван Чурич, о. Мато Гашпаратович, эконом Дяковацко-осецкаго надвладичества, парохове зоз Дякова, Горянох, Лівани и Пишкуревцох.

Наказовал владика Кекич, а у казані окремну увагу дал потреби же бы людзе жили у векшай злоги и любови ёдни з другима як и зоз Господом Богом. Потолковал тиж же шицки житеље Горватской, непостредно помогли обнову тей церкви у Пишкуревцох, бо през контракты Ватикану и Горватской, держава Горватска додзелюе шицким вірским заєдніцам одредзены средства котры ше видвоюю з порцій котру плаца шицки граждане Горватской. З тей нагоды дал на совісці шицким грекокатоліком же бы тот вельки дарунок котри достали у Пишкуревцох, обновену церкву, з любову и окремно осторожнно чували, нащывівали и пестовали любов спрам Го-

РИЖЕВСКЕЙ ЕПАРХИЈЕ, БЛАГОСЛОВЕНА ДМИТРИЈА У ПИШКУРЕВЦОХ

спода и својеј церкви. На Служби Божјеј були числени вирніки як грекокатоліки, так и римокатоліки, а мала церквочка не могла пријац таке вельке число вирних, та велі були опрез церкви бо вигодна хвиља оможлівела же би з радосцу провадзели Службу Божу. Окреме ше могло замерковац числених вирних з наших руских местах: Петровцох, Миклошевцох и Райовога Села, та городох дзе жију Руснаци: Вуковару, Осијеку, Винковцох и Ђакова. По Служби Божјеј було мироване, а потым дружене опрез церкви. После кратшай закуски на отвореним, гости и церковни велькодостойніки на чоле з владиком Кекичом, пошли до пишкуревскаго Дому культуры дзе их чекал смачни полуудзенок котри з допомогою донаторох порихтали пишкуревски кухарки предводзени з Марију Планчакову.

Скорей самога полуудзенку одшпивана гимна Републики Горватской и Святочна писня Руснацох у РГ, котри здружено одшпивали женска и хлопска шпиваца група з Миклошевцох и Петровцох. Потым, домашні парох, о. Игор Сикора, з пригодніма словами привітал присутніх и подзековал добродійом на помоци. Присутніх тиж так привітали: предсідатель Меснога одбору Пишкуревци Златко Мезеї, заменік городоначалніка Ђакова Антон Галич, предсідатель Скупщины Осечко-бараньскай жупанії Драган Вулин, генерални викар Ђаковоцко-осечкого надвладичества, монс. Іван Чурич, а зоз шпіваньом Оченашу котри водзел о. Владимир Седлак, заменік владического викара за Славонию и Срим, започала молитва скорей полуудзенку котри благословел кир. Нікола Кекич. Медзі визначніма гостям могло ше замерковац члена Совіту за національні меншини РГ, Звонка Костелника, предсідательку Союзу Русинох РГ, Дубравку Рашиянин, Представительку рускай національнай меншини Осечко-бараньскай жупанії, Агнетку Балатинац, та веліх предсідательох наших культурных дружтвох, як и дзепоеðних госткох з Войводини котри пришли потримац ту красну подію. У культурнай часци програмы, котра тирвала под час полуудзенку, наступело домашнє КУД «Зора» зоз горватским венчиком танцох и шпіванкох, та нашо культурно-уметніцки и культурни дружтва зоз Миклошевцох, Петровцох, Вуковару, Винковцох и Райовога Села зоз рускими шпіванкамі, а КУД «Осиф Костелник» и зоз фольклорни ма миниатурами. За наступ их организовал Союз Руснох РГ, чий су члени.

По законченей програми и полуудзенку, а коло смачных колачох и кафи, дружене ше предложило у добрым разположению.

Агнетка Балатинац

КУД Осиф Костелник, хорска секция

КУД Яким Говля Миклошевци

КУД Цврлерія Райово Село

КУД Руснацох Виковци

ОТРИМАНИ ШТВАРТИ ОКРУГЛИ СТОЛ „РУСИНИ ВЧЕРА, НЄШКА, ЮТРЕ“ У ОРАХОВИЦІ

У організації Союзу Русинох Республіки Горватській, у просторійох Горватського Червоного крижу Осиєк одпочиваліща Меркур у Ораховиці, од 22. по 24. септембер отримани округли стол „Русини вчера, нєшка, ютре“ и 10. схадзка Предсідательства Союзу Русинох Республіки Горватській, Совету и редакції Новей думки и Одбору за просвіту и науку.

После прывітных словах предсідательки Союзу Русинох Республіки Горватській Дубравкі Ралянін предложени дньови шор котрого члени предсідательства єдногласно прилаўпіли. Предсідателька поднесла звит о шайсцмешачнай роботы Союзу и польчоні финансійни звит котры члени предсідательства єдногласно прилаўпіли.

Предсідателе поднесли звиты о роботы своіх дружтвах и оценілі же шицкіи оправдали финансійны план. Шицкіи поряднё робя у рамікох своіх секцыйох и поряднё отримую проби фольклору, хору, драмы, шпіву и тамбуровых оркестрох.

Дзяпое́дні ансамбли од початку рока зазначали и понад дваццаць наступу у жемі и иножемстве.

Предсідателька Союзу Дубравка Ралянін упознала членох Предсідательства и о критериюмах за вітвироване програмах за 2018. рок, же би написали цо лепши програмы у своіх реальних можлівосцох. Наглашала же и методология провадзеня и вітвированя програмах барз важна, бо ше на основі звиту за прэшли рок достава пенёжи за идуци рок. Предложені и план роботы Союзу за наступны рок, котры нарок означае 50. роки існовання у культурнай и политичнай творчосці. Окрем Союзовай рочніцы, означиме и 50. рочніцу КУД-а Осиф Костелник, 35. рочніцу КУД-а Руснацох Осиєк, 25. рочніцу КД-а Русинох Вінковцы, 40. Рочніцу Етнографскай збиркі Союзу Русинох РГ у Петровцох и 45. центральну манифестацию культуры Русинох „Петровски дзвон 2018“ под високім покровительством Предсідательки Республіки Горватській Колінди Грабар Китарович, Предсідателя Влады Республіки Горватській Андрея Пленковича и Совету за національні меншини Республіки Горватській пана Александра Толнауера. Шицкі тоти рочніцы означиме од 01. по 03. юній 2018. року у Вуковаре и Петровцох.

Одбор за просвіту

Учашніки Округлого стола

Предсідателе поднесли звиты о роботы своіх дружтвах и оценілі же шицкіи оправдали финансійны план. Шицкіи поряднё робя у рамікох своіх секцыйох и поряднё отримую проби фольклору, хору, драмы, шпіву и тамбуровых оркестрох.

Дзяпое́дні ансамбли од початку рока зазначали и понад дваццаць наступу у жемі и иножемстве.

Предсідателька Союзу Дубравка Ралянін упознала членох Предсідательства и о критериюмах за вітвироване програмах за 2018. рок, же би написали цо лепши програмы у своіх реальних можлівосцох. Наглашала же и методология провадзеня и вітвированя програмах барз важна, бо ше на основі звиту за прэшли рок достава пенёжи за идуци рок. Предложені и план роботы Союзу за наступны рок, котры нарок означае 50. роки існовання у культурнай и политичнай творчосці. Окрем Союзовай рочніцы, означиме и 50. рочніцу КУД-а Осиф Костелник, 35. рочніцу КУД-а Руснацох Осиєк, 25. рочніцу КД-а Русинох Вінковцы, 40. Рочніцу Етнографскай збиркі Союзу Русинох РГ у Петровцох и 45. центральну манифестацию культуры Русинох „Петровски дзвон 2018“ под високім покровительством Предсідательки Республіки Горватській Колінды Грабар Китарович, Предсідателя Влады Республіки Горватській Андрея Пленковича и Совету за національні меншини Республіки Горватській пана Александра Толнауера. Шицкі тоти рочніцы означиме од 01. по 03. юній 2018. року у Вуковаре и Петровцох.

Совіт и редакція Новей думки

Совіт Новей думки дал предклад роботы о конец того року и ідейни ришения за злешшоване часопису Нова думка. Предложене же би и часопис Нова думка нарок віходзел у фарбох у цалосці, же би ше уведли и новы рубрикі, а часопис за дзеци того року уж реорганизовані и тата пременка ма добры одгук при читательох. Одбор за просвіту и науку розпартрал можлівосці злешшованя програмы за Летні школы рускага языка, котры ше поряднё организую за школьнага основных и штредніх школох зоз РГ.

Звонко Костелник

Схадзка Предсідательства Союзу Русинох РГ

Звіти о роботі цеком схадзкох

„РУСИН ФИЛМ ФЕСТ“

Привитни слова председательки Фестивала Сані Тиркайло и предисдателя Рускей матки Дюри Папуг'ового

Всботу, 7. октября того року, у сали Културно-образовного центру у Шидзе, отримани други Медзинародни мултижанровски фестивал руского филму „Русин фильм фест“ котро-му тема була „Акция Висла“. Спред організатора фестивалу, Рускей матки, присутних привитала Саня Тиркайло, директорка фестивала и секретарка Регионалного одбору РМ за Срим, як и Микола Бобинец, член Шветовей ради РРЛ, хто-ри предводзел делегацію зоз Мукачова. Фестивал урядово отворела Олена Папуга, народна посланіца у Народнай скупштини Републики Сербії и членіца Националного совиту Руснацох.

На фестивале приказани документарни фільм „Душа Карпат“ („Карпатска душа“), режисера Ігора Сивака и бавени фільм „Операція Висла“ сценаристи и режисера Андрия Копчи. Фестивал провадзели Дюра Папуга, предсідатель Рускей матки, Миломир Шайтош, заменік предсідателя РМ и член Националного совиту Руснацох, Алексей Морозов, аташе у Одеску за культуру, Міта Аврамов, член Општинской ради Шид, делегація Дружтва „Руснак“ и гості зоз Республики Горватской, Петро Медведь и Богдан Гамбаль, новинаре „ЛЕМ.фм“ зоз Польской, та Мартица Тамаш, директорка НВУ „Руске слово“.

Як сообщала Саня Тиркайло, тема трецого фестиваля будзе „Подкарпате вчера и нешка“.
маг. едуц. пхилол. цроат Илона Гречешин

Члени Дружтва Руснак и гости зоз РГ на Русин фильм фестивалу

„МЕЛОДІЇ РУСКОГО ДВОРУ“

у Шидзе, 2. септембра того року, отримани 10. Фестивал тамбурових оркестрох „Мелодії Руского двору“. Присутних привитали председатель Националного Совиту Руснацох, Славко Рац и начальнік Општинской управи Шид, Ромко Папуга. У мене організатора и домашнього, Фестивал отворил председатель КПД „Дюра Киш“ Златко Манько.

Фестивал бул змагательного характеру. У змагательней часци наступили 9 оркестри з осем местох. Додзелены 4 награди. Фахови жири, у категорії „вельки оркестер“ за найлепши преглашел оркестер Дома культуры Руски Керестур, у категорії „мали оркестер“ преглашел оркестер КПД „Дюра Киш“ зоз Шиду, а награду за найлепшу интерпретацію на Фестивале достал оркестер и шпивачки Здружения гражданох „Руснаци“ зоз Сримской Митровици. Награда по думаню публики пошла споза Дунаю, а достало ю Дружтво

Награду публики достало Дружтво Руснак зоз РГ

Руснацох у Републики Горватской „Руснак“ зоз шедзиском у Петровцох, под руководством Ивана Лікара, котре по перши раз наступело на тим фестивале. Представили ше з инструменталом „Венчик руских мелодий“ и рускими народними писнями хтори одшпивали Ивона Гнатко и Лорена Голик. Наступ и нащиву фестивалу зацикавеним Руснацом обезпечела Рада рускей национальней меншини Городу Вуковару. Наградзени достали малюнки з Подобовей колонії „Руски двор“, котри ноша меню Евгена Сабола Гену, покойного професора и культурного работніка зоз Шиду.

У ревиялней часци наступела младша и старша шпивачка група КПД „Дюра Киш“ зоз Шиду. У рамикох Фестиваля були организованы этно-штанды здруженъюх женох, як и выставка малюнкох з Подобовей колонії „Руски двор 2017“, хтора була у Летній владической резиденцыї.

маг. едуц. пхилол. цроат Илона Гречешин

Руководитель оркестру Иван Лікар прима награду

КРИЖЕВСКЕ ВЛАДИЧЕСТВО ЮВИЛЕЙ – 240 РОКИ ОД СНОВАНЯ (1777 – 2017)

Порихтал: Цивил

З нагоди 240 роки од сновання Крижевського владичества обявиме кратки огляд о нашим владичестве. Вирни, котри то знаю най найду задовільство же ще здогадаю, а вирни котри то не знаю най найду задовільство же упзнаю прешлосць своєї церкви.

Крижевське владичество облягає вирних грекокатолікох котри живо на території Горватській, Босні и Герцеговини и Словенії. На повехносци од 128 064 км² жиє коло 21 000 вирних грекокатолікох у 41-ї парохії котри організовані до трох викариятох: жумберацки, славоско-срімски и босансько-гецеговацки. Штварти викарият далматински и у фазі є обнови. Шедзиско владичества находити ще у Крижевцах дзе ще находити и катедральна церква Пресвятеї Тройці и владическа резиденція. Владика пребува у Загребу од 1966. року дзе ще находити владически ординарият, семинар и конкатедрала св. Кирила и Методия. Церковни кніжки преложили з греческого на славянски язык у IX вику, св. Кирил и Методий котри були перши ширителі християнства медzi Славянами. Понеже ще християнство на востоку Європи ширело зоз Костантинополю, штредку Византиї, наш обряд наволуєме византійско-славянски. Церковни богослуження служа ще на старославянским, а у остатній час и на горватским и українским языку.

Вирни Крижевського владичества нашлідніки трох унійох византійского обряду:

1. Українци нашлідніки Брестовской униї 1596. року
2. Горвати нашлідніки Марчанській униї 1611. року
3. Руснаци нашлідніки Ужгородській униї 1646. року

Под термином унія подразумює ще поступок зединеня восточній Церкви зоз Римським Апостолским Пристолом. Так зединена восточна Церква припознава папу римського за своєго верховного поглавара, и церковне учене Римській церкви, а затримує обряд, церковну організацію и власну дисципліну.

Марчанське владичество

У першій полові XVI вику на погранічні подруге Горватській, коло Карловцю и до Жумберку, уселело ще православне жительство сїекаючи од турского терору. То було національно рижнородне жительство: Влахи, Рашане, Албанци, Греки, а найвецей було Сербох. Православни монахи добили допущене збудоваць манастир нєдалёко од Иванич Граду. Манастир збудовани 1598. року у Марчи и пошвецени є св. Михайлова и ту бул їх духовни штредок дзе пребувал владика. Владика Симеон пришол до дотику зоз римокатоліцким паноцом у Иванич Граду и загребским владиком котри мали вельки уплів на одлуку же би припала п унію. Велі православни були ангажовані у охрани граніці у касарньох у Карловцу и Вараждину, и у кожадодньовим живоце були у дотку з католіками. Окром того, и Габзбургска Монархія була вельки прихильник католічества, та и ёй адміністрація мала уплів на прилаговане унії.

В яри у Марчи владика отримал схадзку зоз водзацима особами та ще зложили прилапиць унію. Владика Симеон Вратаня 19. новембра 1611. року подписал унію у Риме, понеже вимодлел Символ вири. Три дні потім, 21. новембра 1611. року, папа Павло V зоз свою булу потвердзує обнову церковного єдинства православного жительства у Горватській зоз Римским Апостольским Пристолом, а владика Симеон постал перши зединені владика у Горватській. Шедзиско нового владичества (лєпше повесць апостолского викарияту) постал манастир Марча, та прето ще тата унія воля Марчанска. Тота церковна управа була зависна од Загребского владичества, а владика Симеон бул помоцні обрядни грекокатоліцки владика римокатоліцкому. Дзепоєдні загребски владикове пробовали увесць римски обряд, чо було процинне подписаней догварки у Риме. Грекокатоліки або уніяти третирани як католіки меншай вредносци, та переход на унію не бул стимулативни. Перши троме владикове першешли на пошвецане до Печи, гу сербскому патриархови, а потім на пришагу вирносци до Риму гу папови. Ест податки же тот апостолски викарият

у XVII вику мало коло 60 000 вирних. През своё 166 роки існовання здобутки Марчанского викарияту були шлідуючи. Подзвіговане уровень школованя паноцю на Заходзе, насамперед у Бечу и Риму, та грекокатоліцке священство посцигло уровень римокатолікох. Року 1681. у Загребе на Горнім граду основани семинар за хлапцюх, парохиялна церква св. Кирила и Методия за грекокатолікох, а маєток Прибич предвидзени за витримоване владичества. Спода шицкого того стал цар Леопольд I котри водзел Габзбургску Монархию у хвильки найвекшого напредованя, але и його нашлідніки шлідзели його приклад, подзвігнуць на висши уровень вирски и материяльни живот своїх народох. Концом XVII вику вельке число сербского жительства зоз Южней Сербії поцаговало ще зоз царским войском и населело Южну Угорску (Срім и Славонію). Цар Леопольд I после побеноноснай войны процив Османского Царства бул у звади зоз папом. Прето сербскому православному патриархови Арсенийови Чарноевичови дал диплому спрам котрой мал власц над шицкими церквами и вирними греческого обряду, чо вон вихасновал за унічтожене унії у Горватській. Року 1739. православни спаліли манастир у Марчи у хвильки кед цар одлучел же Марча остава штредок грекокатоліком. Дочасови штредок марчанского владичества постава Прибич, а грекокатоліки остали лем у Жумберку.

Крижевське владичество

Такі стан у Монархії потирвал по другу полові XVIII вику кед царица Мария Терезия реорганізовала державу, та на шор пришла и церква. Предложела папови одвоїц грекокатолікох спод юрисдикції римокатолікох. Папа Піо VI, 17. юния 1777. року, видал булу Charitas illa з котру снує нове самостойне владичество зоз шедзиском у Крижевцах, а апостолски викарият за грекокатолікох у Загребским владичестве у тей хвильки престал існовац. Перши крижевски владика бул Василий Божичкович скорейши викар и помоцні владика за грекокатолікох при загребскому владикови. Нове владичество обляпляло не лем

грекокатолікох у Жумберку, але и Ру-
снацох у Бачкеј котри штредком XVIII
вику пришли до Южнай Угорскай як
грекокатоліки, же би ше у XIX вику роз-
селели за Дунай, по Сриме и Славониј.
На преходу з XIX до XX вику до Босни
(Прнявор, Дервента) и до Славониї
(Липовляни, Славонски Брод) приселю-
юше Українци зоз Галичини, свидоми и вирски и национално, котри тиж уключени до Крижевскога владичества. На початку XIX вику зявюе ше рух за унию у Далмациј. Владика Бенедикт Кралевич 1818. року вошол до

єдинства з Римским Апостолским Престолом. У грекокатоліцких парохийх Балькох, Кричкох и Врлики збудованы нови церкви, а крижевски владикове старали ше о вирних и посылали їм паноцох. Кед 1918. року настала Кральовина Сербох, Горватох и Словенцох у ей ше граніцох у Банату нашли два валали дзе жили румунски грекокатоліки, нашлідніки унії у Алба Юлиї зоз 1698. року. Тиж так, у Македониї коло Струмици у даскліх валалох жио грекокатоліки, нашлідніки македонской унії зоз 1858. року. И тоти вирни по-

дпадли под юрисдикцию крижевского владики.

Кед ше концом XX вику розпадла Югославия и формовани нови национални держави, наставаю пременки и у нашим владичестве. Року 2001. основани апостолски егзархат за грекокатолікох у Македониї, а 2003. у Сербии и Чарней Гори. Крижевске владичество тераз облапя подручне Горватской, Босни и Герцеговини и Словениї.

На концу находзи ше список шицких владикох обидвох владичествох.

<i>Марчански владикове</i>		<i>Крижевски владикове</i>	
Симеон Вратаня	(1611.-1630.)	Василие Божичкович	(1777.-1785.)
Максим Предоєвич	(1630.-1642.)	Йозафат Басташич	(1785.-1795.)
Габријел Предоєвич	(1642.-1644.)	Силвестар Бубанович	(1794.-1810.)
Василие Предоєвич	(1644.-1648.)	Константин Станич	(1810.-1830.)
Сава Станиславич	(1648.-1661.)	Габријел Смичиклас	(1834.-1856.)
Габре Мијакич	(1662.-1670.)	Дьорђе Смичиклас	(1857.-1881.)
Павао Зорчић	(1671.-1685.)	Илија Хранилович	(1883.-1889.)
Марко Зорчић	(1685.-1688.)	Юлије Дрогобецки	(1891.-1917.)
Изая Попович	(1689.-1699.)	Дионизиј Нјради	(1920.-1940.)
Габријел Турчинович	(1700.-1707.)	Јанко Шимрак	(1942.-1946.)
Гргур Југович	(1707.-1709.)	Шлебодне место	(1946.-1960.)
Рафаел Маркович	(1710.-1726.)	Гавријел Букатко	(1960.-1961.)
Гргур Вучинич	(1727.-1732.)	Шлебодне место, Йоаким Сегеди, пом.влад.	(1961.-1983.)
Силвестар Иванович	(1734.-1735.)	Славомир Микловиш	(1983.-2009.)
Теофил Пашић	(1738.-1746.)	Никола Кекич	(2009.-)
Габријел Палкович	(1751.-1759.)		
Василие Божичкович	(1759.-1776.)		

Литература

- Križevačka eparhija, Obljetnica 240 godina osnutka, Zagreb, 2017.
- Р. Миз: На камену збудована, Нови Сад, 2006
- F. Šišić: Povjest Hrvata, reprint, Split, 2004.
- Opći religijski leksikon, Zagreb, 2002.

ВЛАДИМИР КОСТЕЛНИК

Здогадоване на найдлугорочнейшого редактора «Новей думки»

Прешло уж пејц роки як умар Владимир Костелник, визначни руски писатель, романописатель, приповедач, новинар и редактор. За собу охабел визначни литературни твори о котрих повем даскељо слова познейше.

Владимир Костелник народзени 09. октября 1930. року у Петровцах. Отец Михал и мац Веруна „були польопривредни роботніки на маєтку велькомаєтніка Гидекутия и мали тройо дзеци.“ (Гудак, Штефан: *Петровци: 85 роки культурно-просвітній и умет-*

Преклад романа „Жеми моя“ на горватски јазик.

ніцкай роботи, КУД „Яким Гарди“, Петровци, 2004., 297. бок). Владимир мал младшого брата Михала и шестру Наду. Основну школу, шейц класи, закончел у Петровцах (1937. – 1943.) и почал робиц як општински писар. После Другей шветовей войни школоване предлужуе у Руским Керестуре, дзе закончнчніе нізшу гімназию (1945. – 1947.). У тим чаше живот стравеця його оцец, так же Владимир мушел претаргнуц образоване и старац ше сам о себе. Так робел у редакцыі новинах „Руске слово“ и был редактор дзецинскаго часопису „Пионирска заградка“ (1946. – 1948.), был и службенік у тижневых новинах „Глас Славонії“ Осиек (1950.), одвичательни редактор тижневых новинах „Вуковарски новини“ и „Борово“ (1954. – 1956.), тижневых новинах „Винковацки новосці“ (1958. – 1962.). Од 1964. по 1974. рок Владимир робел як дописаватель Радио Загребу и новинар новинах „Вуковарски новини“. Главни и одвичательни редактор часопису „Нова думка“ был од 1971. по 1973. рок, а редактор и новинар у новинах котри видавала РО „Вупик“ Вуковар и гонорарни редактор „Новей думки“ од 1973. по 1990. рок. Першу литературну роботу, дзецинску сказку „Иво и краљовна“, обявел ведно зоз пайташом Крешимиrom Зидаричом у новинах „Горватски новини“ (Осиек, 1944.). Свой роботы обявил у „Пионирской заградки“, „Литературним слове“, у часописах „Шветлосц“, „Нова думка“, „Народним календаре“, „Новосцох“, котрому был и главни и одвичательни редактор (1957. – 1960.).

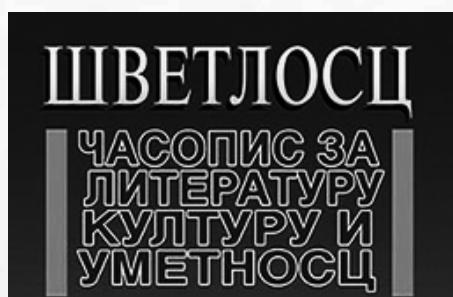
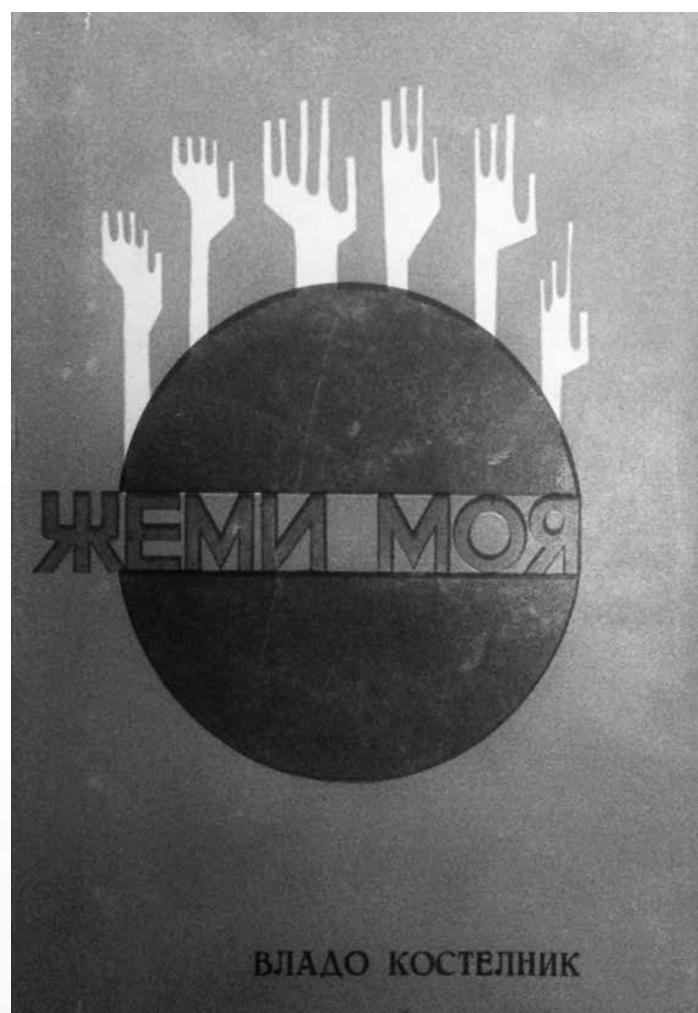
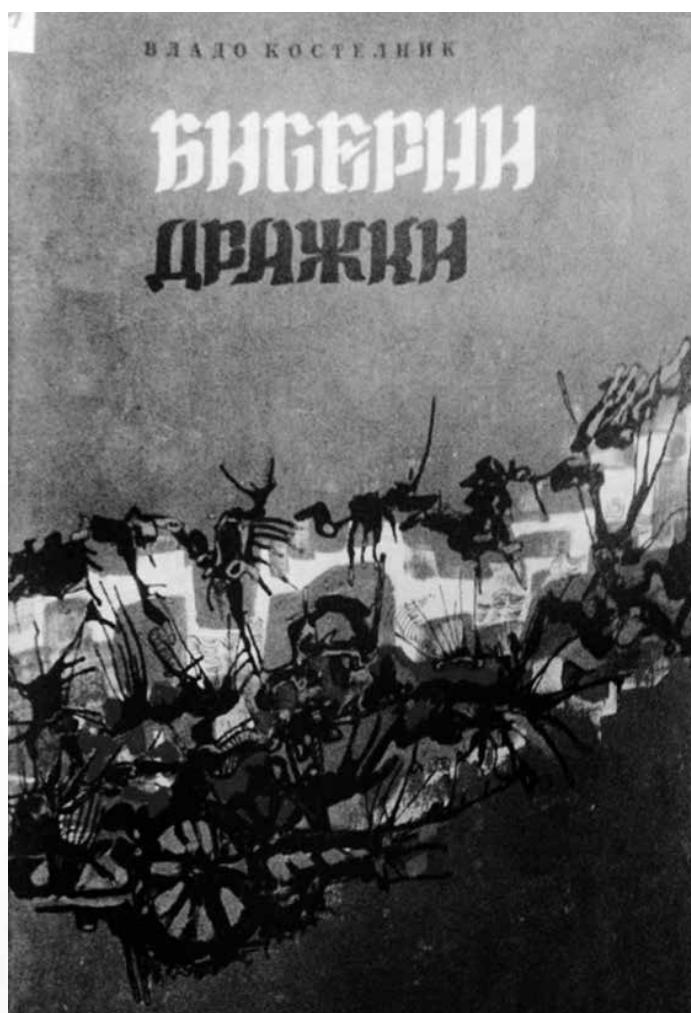
Костелник писал на горватским и руским языку. Твори му прекладани на сербски, горватски, українски, румун-

Заградка

Тераз Заградка, дакеди Пионирска заградка.

ски и словацки язик. „Владо Костелник ёден зоз инициаторох формована Литературней секції при КПД „Яким Гарди“ у Петровцах. Участвуе особнє у програмах тей секції котри вона организовала у месце и вонка з места. Так у сентябре 1967. року В. Костелник и Ш. Гудак участвую на першим совітовану писательсько Славонії у Винковцах на котрим вжали учасц и визначни горватски писателе Драгутин Тадиянович, Мирко Ірсак, Мирослав Мадер, Златко Томчич и др. В. Костелник прочитал роботу о потреби видаваня ёдного централнаго часопису на горватским языку на тим подручу, а Ш. Гудак у своім сообщеню упознал присутних зоз литературну творчосць Русланох на подручу Восточнай

Часописи видава Руске слово Нови Сад.

Славониї и Заходного Сриму." (Гудак, Штефан: *Петровци: 85 роки културно-просвітній и уметніцькій роботи, КУД „Яким Гарди“*, Петровци, 2004., 298. бок). Вони пробовали презентоваць литературу на руским языку ширшей горватской явносци. Визначни факт и то же Костелник єден од организаторах снованя Союзу Русинох – Українцах Горватской и перши председатель истого. Нешка Союз егзистує у иншакай форми.

Цо ше дотика його літературній діяльності, Владо Костелник за собу охабел велью и на тим му можеме подзековаць. Уж сом дакус гварела о його роботи у новинох, а тераз ше здогаднєме його творах. Найважнейши твори були му

романи „Жеми моя“ и „Бисерни дражки“ котри представлю перши романи написані на руским языку вообще.

Вон ше у тих романах враца до прешлосци, до Другей шветовей войны и народноошлебодительней борбі. Описує Дюру Надмишкового, його фамелию и іх учасць у тайвой. Написал и штири драмы: „Зрегочали коні на дворе“, „Шугаю, шугаю пре тебе ме лаю“, „Ей, пада, пада росичка“ и „Поме до партизанох“. Написал и хроніку „Под червену заставу“ и даскелью новели на горватским языку: „Crveni karanfil“, „Praskozorje“, „Radojka“, „Otkaz“, „Graničari“. Романи „Жеми моя“ и „Бисерни дражки“ преложени и на горватски язык. Заступени є у веліх антологийных виданьох, ал€ выбрала сом лем даскелью: „Одгук з ровнін“, зборнік приповедкох, „Слунечни роки“, зборнік приповедкох за дзеци, „Там коло Дунаю“, зборнік приповедкох и велі други. Владимир Костелник умар 2012. року, у 82. року живота, а поховані є на теметове у Руским Керестуре.

Найщирше му дзекуєме за шицко цо за собу охабел. Єден є з визначнейших

поєдинцох котри робели на развиваню руского языка и литератури, ал€ и на презентованю рускей культуры ширшей явносци. О тим шведоча и романи „Жеми моя“ и „Бисерни дражки“, перши романи написані на рускому языку. Прето тоти слики и тот прилог представляю памятку и подзековносаць за його діло.

Андрея Мағоч, проф.

НАШО КИРБАЙ

Шицки знаме же цо кирбай, алє чи знаме як тото слово настало и одкаль му походзене. Кирбай то германізэм, лёбо слово хторе походзі зоз немецкого языка, а прилагодзене є потребом нашого языка. Поняце кирбай настало од немецкого слова „kirchweih“ основнаго значэння благослов церкви. Кирбай по дефініцыі предстаўя окремну масовну церковну святочносц. Кажды парохия ма свой кирбай, дзень пошвечені даєднаму святітельству хторы и заштнік тей парохіі лёбо места дзе ше парохия находзі.

Дакеды кирбай були популярнейши и масовнейши як нешка. За кирбай ше пририхтовало и по даскељу тижні скорей. Комплетну хижку ше ушорйовало. Билело ше и знука и звонка, кед було потребне меняло ше и мебель. За кирбай ше куповало новы шматы. Ище ёдна значна ствар за кирбай, а то же стол мушел буц полни зоз шицким. Домашні на валале обовязно за кирбай клали праше лёбо бравца хторога знали наволовац „кирбайш“. Тидзень скорей починало ше печиц колачи. Пред кирбайом ше варело капусту и папригаш хторы ше послуговали гостем за вечеру пред кирбайом и за фриштик на сам кирбай. Понеже превозки медзи валалами не були такі швидкі як нешка, велі гості до

Йовген Кетелеш, Сілвестер Гаргай и Мірослав Бурчак

родзини приходзели дзень пред кирбайом, та уж тэди мушело буц шицко порыхтане. На кирбай ше за полудзенок послуговало курову юшку, варене месо и мачанка, сарма, та печене месо и колачи. Дому гості не одходзели без пакецика у хторым було печеного

меса и колача.

За кирбай були организаваны и масовны вешеля, одходзело ше на танец до сали и подобне. До валалу приходзели людзе зоз рижними штандамі, рингишпиламі, забавнымі бавіскамі. Людзе у валале наволовали их „кирбайш“. Дзепоеўдні знали присц і по два, три тижні скорей кирбаю, а другі дзень, два скорей заберали себе места же би им штанд бул цо бліжей церковнай порты, же би на тот способ веций заробели.

По церквох преслава кирбаю вельо ше не пременяло по нешкайши часы. Пойсц на кирбай, а не буц на Служби Божей то би було таке як кед биш преходзел коло горы полнай златнага каменя, а не вжал биш ані ёден каменчок. Кирбай без Служби Божей то лем ёден „велькі вашар“, як би гварели стари людзе. По Служби Божей шлідзі обовязна процесія обходу коло церкви предводзена зоз крижамі, читаньем ёвангелій и благословом на шицкі штиры бокі света.

У тым чишлі Новей думкі маме нагоду видзіц стару фотографію хтора настала у Петровцы на Кирбай 1956. року. У процесіі крижи ноша троме петровски легінене. З ліва на право Йовген Кетелеш, Сілвестер Гаргай и Мірослав Бурчак. **Любіца Гаргай**

СТАРИ ФОТОГРАФІЇ

ЛЕТНИ ШКОЛЯРСКИ ЗМАГАНЯ У ФОДБАЛУ

Под час лёта 1957. або 1958. року школьні - фодбалеры зоз петровскага Грабику одбавіли два змаганія проців „Селекцыі валала“, односно своіх парнякох зоз других валалских улічкох. Перші змагані достала екіпа Грабику з результатам 6:3, а другіе „Селекция валала“ з результатам 4:2.

Фотографія знімена у другей часці Грабику, у дворе хижнаго числа 43, а фотограф бул Янко Надъ. На фотографіі ше находзя шлідуюці хлапцы зоз Грабику: Мікола Дудаш, Звонко Колода, Якім (Дюра) Дудаш, Звонко Гарди, Звонко Дудаш, Якім (Міхал) Дудаш и Янко Пушкаш.

Фотографію за обявійоване пожиччел Петровчану Якім (Міхал) Дудаш, котры тэраз жиє у Борове-Вуковаре.

Якім Пушкаш

ДАКЕДИ БУЛО....

Кед сом ше уписал и почал ходиц до Винковцох до школи же бим ше виучел за тарговца, знал сом же хто сом и цо сом, же сом Руснак, як цо сом то вше и бул. Знал сом же одходзим до штредку дзе жиу Горвати, хтори сами себе наволую, а так их и ми наволуєме Шокцами.

Медзитим, не було ми ясне же лем двацет километери од Петровцох гевти там Шокци не знаю хто то Руснаци.

Кед сом пошол на праксу, було ми цалком нормалне же бим гварел же сом Руснак. Вони тото слово як слово похопели, але го похопели цалком наспак. Праксу сом одрабял у магазине тарговине Нама, дзе зме, понеже то було скрыте место од муштерийох, могли бешедовац о рижних стварох. Понеже сом гварел же сом Руснак, велью раз сом им и шпивал нашо шпиванки, як цо то була нпр. «У лешику при валале» и подобни. Вони ме любопитліво слухали и випитовали ше ми велью койчого о тим, а я бим им теди одвітовал на питання.

Медзитим, мнє не було ясне же то вони на тото патра як на часц нашого фольклору и тото цо я там шпивал вони тото похопівали як даяки церковни шпиванки рускей вири, а не так же наш язик живи, на хторим я дома у фамелії и у валале кождодньово бешедуєм.

Мнє ані на розум не приходзело таке роздумоване, же вони, най так повем, по тим питаню таки тури.

Ша я од малючка знал же Українци у Долу свой язик бешедую, а бавяци ше зоз німа часточно сом го и научел, и тото знане ми хаснүе и нєшка. Гнєтка сом ше стретал и зоз Словаками, и цешел сом ше же и их розумим, та ми теди ані на конец розума не було же вони тоти шпиванки тримаю за даяки вирски тропари нашей рускей вири.

Як сом ше вше шпотал коло роботи пакованя овоци и рижней другей ринфузі, шицки знали дзе ме можу найсц кед сом им бул потребни. Так раз ёден од шефах пришол гу мнє и питал ше ми же чи бим могол, знал и сцел присц гу ньюму монтировац розклопени дзецински бициглочки, хтори би требало цо скрей змонтировац и виложиц за предай. Пристал сом и пошол зоз нім до просториї дзе ше находзели шкатули зоз бициглочкиами. Робота ми не була чекжка прето же я дома монтировал и компликованши вельки, прави бицигли, а як бим вец не знал тоти мали, дзецински. Зохабел ме там самого и пошол по другей роботи. Кед ше о годзину або кус познєйше врацел и кед видзел келью я там того зробел, барз ме хвалел же як ми тото крашнє идзе.

Док вон так бул при мнє, задихана прибегла ёдна з касиркох и поволала го же би швидко пришол на касу, бо ше не могла згвариц зоз муштерию. Я такой посумнял же муштерия ма буц даяки Поляк, хторих теди у нашим окруженю було велью, прето же пре подли живот у іх держави ношели рижни продукти зоз Польскей и предавали их нашим людзом тунше як цо то було у нас, а вони заробку мали. Як шеф почал дрингац за касирку, я зохабел бициглочку и любопитліво рушел за німа. Слухал сом там при каси муштерию цо там шефови приповеда и так як сом и предпоставел, муштерия бул справди Поляк.

Вислухал сом бешеду и кед сом шицко добре похопел цо вон бешедує, а понеже сом бул висхи од шефа, положел сом му руку на плєцо и гварел „Шефе“, на цо ми вон нагнівано гварел „Пущ ме тераз. Зоз тобу будзем познєйше“. Я му на тото гварел же най ме пущи напредок и же я будзем зоз тима людзми

бешедовац. Кед ми вон то допущел, озвал сом ше Поляком по руски, а вони ше на тото ошміхли и поцешели же тераз буду мац дакого зоз ким ше годни згвариц. Кед ми гварели цо сцу, я тото преложел шефови, а вон, видно возбудзени, гварел ми же кед ше я зоз німа так крашнє спорозумюєм, най им повем же Нама не одкупна станіца за іх празни фляши, хтори под час пребувания ту у нас черали, а тераз, понеже надумали пойсц дому, сцу их предац же би ше им вращело плацену кауцию. Я им тото гварел на свой способ та вони пошли.

На мою вельке нєсподзіване, шицки ме мою предпоставени и мою там присутни парняки зоз запрасцењом патрели и питали ше ми же на яким ше то я язiku зоз тима Поляками так крашнє згварел. Кед сом им одвітовал же я бешедовал на моїм мацеринским, руским язiku, дostaл сом ище велью питання зоз іх боку и аж теди сом похопел же вони задумовали же тото же сом Руснак, же то моя вира руска, а же дома бешедуєм по горватски як и вони шицки.

Того дня шицки на мнє патрели ягод на даякого марсовца, а мнє то була моя кождодньовосц зоз хтору ше кождодньово пишим кед на телевизії бешедую. Розумим язик хтори келью, але углавним розумим шицки славянски язики. Тото цо ше збуло у Нами, же сом станул при спорозуміваню медзи Поляком и Горватом, дошло и до професорох у школи, та ше ми о тим велью випитовали и чудовали ше, а на остатку ме и на родительской схадзки пре тога похвалели.

Пре шицко тото ше и дзень нєшка цешим же сом Руанак и будзе ми мило же сом Руснак док ме єст.

Желько Гаргай

ЄДНОСТАВНИ КОЛАЧ З БУНДАВУ

Потребне:

- 1 вайцо
- 350 г цукру
- 400 г муки
- 350 г натартея бундави
- 1 ванилийов цукер
- 1 прашок за печене
- 200 мл олею
- 200 мл млека
- Сок зоз ёдного лимуну и по жаданю натарта лимунова скорка

Рытане:

1. Вимиксац вайцо, олеј и млеко. У окремнай судзини на сухо вимишац други сстойкі.

2. Сухи сстойкі додац гу мокрим и шицко добре вимишац. На концу додац натарту бундаву, лимунов сок и вимишац з древену варешку.
3. Бисквитне цесто виляц до намасцеї и помученей тепши и поронвац (тепша велькосці коло 20x30 см)
4. Печиц у рерни на 175°C коло 40-45 минути
5. Колач резац на коцки, а скрой послугована посипац з мелким цукром.

Вера Павлович

ПРИХОДИ ЧАС ЗА АЛТЕРНАТИВНЕ ПОЛЬОДІЛСТВО

Жиєме у часох у хторих ше швет необчековано швидко меня: меня ше клима, меня ше способ комунікації медzi людзми, меня ше способ привредзованя. Непрерывно чуєме же треба буц флексибілни, креативни, провадзиц пременки и исц крохай зоз часом. Ані польопривреда ту не винімка. Гваря же прешли часи кед ши могол буц газда зоз 10 гольти жеми. Прето ше нешка велі од наших польоділцах обращаю гу нетрадицыйним културом, гледаюци дацо нове и прибуткове.

Фамелия Сандри и Саши Гудаковых зоз Миклошевцах роками ше заніма зоз класичним польоділством. Пред трома роками зохабели статкарство, кед видзели же ше нешка барз чежко може од того жиц. Пробуюци дацо нове, почали садзиц пасулю на векших поверхносцох, а того року надумали пробовац посадзиц и батат.

Ідею Гудаковим дал їх пайташ Витомир Чордашов з Миклошевцах котри ше тиж заніма з польоділством на меньших поверхносцох. Два фамелий надумали здржиц моци и пробовац дацо нове. Информациі о батату гледали на интернету и зачудовали ше кед дознали же у наших крайох ёст уж значне число продуктовательох тей культуры, окреме у Илоку, Вінковцах, Отоку. Мали польоділски газдовства вше вецей гледаю кооперантых за ховане батату, проблеми пласована продукту на тарговище нёт, шицок урожай предава ше у цалосци. Того року, у маю мешацу, Гудаково и Чордашово зоз бататом засадзели пол гольта жеми.

– Работа як и кажда, гледа газду и работніка – гвари Сашо. – Початково укладаня досц вельки прето же зме не мали ніч. У Илоку зме купели шейсц тисячи садніцы за куну по фалату, тре-

Сандра и Сашо Гудаково

бали зме виєднац специялну машину котра прави широки повисшени градки и розцагуе фолію. Найвецей роботи з бататом то садзене и окоповане, шицко ше роби ручно. Перши три тижні ше муши добре залівац, а потым лем кед рок барз сушни. Од садзене по виберане потребно прибліжно три мешаци.

Гоч по випатрунку подобни кромплью (прето го іще волаю и «сладка кромпля»), батат припада другей фамилії. После викопованя зоз жеми муши ше добре поумивац, осушиц, а потребни и окремни условия за чуване през жиму. Кед би ше бешедовало о приходох, Гудаково зоз добитим досц задовольни. Гваря же на пол гольта мали приходу кельо ше не може нешка добиц ані од єдней класичнай культуры. На питане чи би остали при продуктованию уносного батату, Сашо одвітуе:

– То робота за мали польопривредни газдовства и приноши досц добри приходи, але ше ёй муши подполно пошвециц. То цага за собу додатково укладаня до механизациі, просторійох за одкладане, пластенікох за ховане власней пресади. Лем при таких условийох тата робота ше виплаци. За тераз ше не видзиме у тим, бо попри того садзим и класични культуры, чо ми одбера велью часу. Щешліви зме же ше нам уложене не лем врацело, але зме добили и чистого доходку. За тераз то нам остава лем як добре и позитивне искусство, як ше гвари, пробовали зме, та знаме.

Сашова жена Сандра наглашую же нашо людзе уж досц чули за батат. Велі пробовали, але велі ані не сц, бо цо ше дотика ёдла, іще вше велі досц

Кед ше руки зложа

традицыйни, окреме хлопи. Даёдны ёдзеня чловек дараз муши пробовац даскельо раз же би ше звікнул на нови смак, жени прихильни експериментованю и швидко прилаплюю новши ёдла. Без огляду же за тераз не планую предлужиц зоз садзенем батату на вельких поверхносцох, Сандра гвари же у ёй загради обовязно од тераз будзе голем ёден шор засадзени зоз бататом.

Батат вецейрочна заградкарска культура котра у Горватскай у комерціяльнім хованю рошнє як ёднорочна. Походзи зоз тропских подручох Южнай Америки, а найвекши продуктователе батату Китай, Индонезия и Уганда. Ест вельо сорты батату, але найпопуларнейши били, помаранчецове и лілово. Тата високоенергетска культура богата зоз вітамінами и минералами, а найвецей ма бета-каротену. Не ма масци и холестеролу, а препоручуе ше як превенция хоротох шерца, зменшуе ризик од раку, барз ё добри за діябетичарох и людзох котри троша вельо фізичнай енергії. За ёдло ше хасную загрубнуты корень и младе желене лісце. Батат ше може варич, печич и пражиц.

Вельки батат,»капіталец«

Садзене на полю

PRILAGODBA DJETETA NA ŠKOLU

Škola predstavlja veliku promjenu za dijete, ali i za cijelu obitelj. Polaskom u prvi razred djeca imaju potpuno drugačiji ritam i organizaciju dana nego prije škole. U predškolskom periodu učenje se odvija kroz igru, a aktivnosti su dinamične i interaktivne. U školi se od djece očekuje učenje samo po sebi, a predavanja liče na monologe. Kako bi vaše dijete što lakše prošlo kroz razdoblje prilagodbe na školu i postiglo uspjeh pružite mu podršku, no nemojte imati previsoka očekivanja jer to može izazvati frustraciju i nisko samopouzdanje kod djeteta. Sljedeći savjeti mogu vam u tome pomoći.

Postupnost. Škola predstavlja prelazak u "novi svijet", no ta se promjena događa postupno. Ostavite dovoljno vremena sebi i djetetu da se na ovu promjenu prilagodite. Novi ritam dana, drugačije vršnjačko okruženje, nove obvezе itd., važni su elementi prilagodbe na školu. Zato nemojte od djeteta očekivati da ih usvoji odmah.

Zahtjevi. Nemojte plašiti dijete i zahtijevati da u klupi sjedi mirno, da uvijek sluša učiteljicu i sl. jer to nije vaša zadaća. Dijete će na temelju stava koji zauzme učiteljica, kao i toga kako se ponašaju druga djeca, i samo zauzeti određeno ponašanje.

Realna slika škole. Umjesto uljepšavanja ("U školi će ti biti divno, steći ćeš puno prijatelja...") ili druge krajnosti ("Sad ćeš samo učiti!"), djetetu predstavite realnu sliku škole. Recite mu primjerice da je škola mjesto na kojem će steći puno prijatelja, da će neka od tih prijateljstava možda trajati zauvijek, da će doživjeti mnogo prekrasnih iskustava, ali da škola podrazumijeva i određene obvezе, koje mu možda neće biti sasvim omiljene.

Prvi dani škole. U ovom razdoblju važno je da dijete pratite kroz njegova različita emocionalna razdoblja. Budite što više

prisutni, učinite zajedničko vrijeme što kvalitetnijim. U početku vi ili drugi roditelj dijete vodite i vraćajte iz škole, a tek kad se na školu sasvim navikne, možete uključiti i bake, djedove, dadijle itd.

Samostalan rad. Od samog početka usmjeravajte dijete da svoje zadatke obavlja samostalno. Kontrolirajte njegove domaće zadaće i školske obaveze, ali nemojte ih vi raditi umjesto djeteta. Važno je da od početka stvorite radne navike, stoga napravite odgovarajuću organizaciju dana. Pomozite mu da napravi svakodnevni plan rada sa što preciznijom satnicom koja predviđa školske obaveze, ali i izvanškolske aktivnosti (npr. treninzi ili rođendanske proslave). Naučite ga pravilima uspješnog učenja. Omogućite mu odgovarajuće uvjete za rad. Neki od uvjeta uspješnog učenja su i pažljivo čitanje teksta od jednog do drugog odlomka, učenje s razumijevanjem a ne napamet, ponavljanje na glas. Tijekom razvijanja sposobnosti učenja dijete treba upoznati s različitim načinima učenja, a ono će s vremenom odrediti način koji mu najviše odgovara.

Čitanje i pisanje. Činjenica je da djeca

koja u prvom razredu imaju kakvatka znanja iz čitanja i početna znanja pisanja imaju donekle olakšani ritam rada. Međutim, učenje pisanja i čitanja odvija se u školi, a ne u vrtićima. Naime, postoji mogućnost usvojene pogrešne tehnike pisanja, pa osim što će učiteljima biti potrebno vrijeme da isprave greške u pisanju i čitanju, i dijete će se osjećati frustrirano jer ono što je naviklo raditi na određeni način, sad mora naučiti raditi drugačije.

Razgovor. Umjesto da pitate: "Kako je bilo u školi? Što ste danas radili?", postavljajte konkretna pitanja. Ipak, pokušajte da se vaša pitanja ne svode samo na satove i obaveze već i na velike odmore, najbolje prijatelje, potencijalne simpatije. Neka od konkretnih pitanja mogu biti: "Što je najzanimljivije što si danas od učiteljice čuo? S kime si bio na velikom odmoru?..." Vaše je dijete krenulo u školu te je dobilo novu ulogu – ulogu učenika. Ipak, ne zaboravite da je taj učenik i dalje vaše dijete. Samo zato što je krenulo u školu, kod djeteta neće nestati potreba za igrom ili igračkama niti za roditeljskom pažnjom. Vaš pozitivan stav prema školi od velike je važnosti za dijete. Vjerujte u svoje dijete i njegove sposobnosti, budite mu stalna podrška, pokažite svoje veselje i ponos radi polaska u prvi razred. Budite blagi s kritikama jer kritike donose samo osjećaj nesigurnosti.

Surađujte s učiteljima jer oni znatan dio dana provode s vašim djetetom. Često će se dogoditi da će učitelji u djeteta prepoznati osobine ili poteškoće koje vi kao roditelj niste primijetili jer su uvjetovane novom sredinom, novim načinom rada, novim obvezama ili odnosima s vršnjacima. Kvalitetna i stalna suradnja sa školom bitna je za uspješno školovanje jer škola i roditelji imaju isti cilj, a to je sretno dijete, ali i dobar učenik.

Helena Timko, mag. psych.

ТРЕБА НАМ МОЛИТВЕНІК РУСКОГО ДУХА

(Остатній інтервю з Мироном Жирошом)

4. часц

Кед слово о нашим щезованю з апартидну свидомосцу зоз антиукраїнским ориентованьом, ту нєт ѿ велью бешедовац. Ми же сами осудзели на неставане и швидко як Руснаци скапеме кед предлужиме по драги по хторей уж „гордо“ крачаме. Пре зменшани наталітет, висельоване и мишианы малженства, зоз акултурованьом нашо числу ше рочнє зменшує за коло двасто особи. Нєт подростку, рочнє ше народза коло 80 записаны дзеци як Руснаци, нєт досц дзеци за руски класи у Дюрдьове и Коцуре, зменшує ше числу школярох котри виучую руски язик як виборни лёбо го добродзечне виучую...

Тримам же ту барз значне спатриц яки усиловносцы укладаю нашо културни институції: Национални совіт, Катедра/Одсек за русинистику на Філозофским факультету, Завод за культуру войводянских Руснацох, Дружтво за руски язик, литературу и культуру, школи у Руским Керестуре, Коцуре и Дюрдьове, культурно-уметніцких дружтва по наших местах и други – же би ше обставини злєшали, спомалшело щезоване и предлужело нашо тирване. Думам же незнаходлівосц панує при иснуюющих особых „на власци“, односно компетентных же би ше обновело власне паметане о себе. Од иснююцого стану незаинтересованосц и нездбалосц о своім естестве треба прейсц на врацане гу власней свидомосци, треба ше просвищовац у национальному духу. То значи вецей и на рижни способи ошвіжовац народне паметане, робиц, просвищовац нє лём школярох але и родичнох.

За остатні трицця роки, як нам у дружтве, привреди и образованю окляпнул общы интерес, так скапала заинтересованосц за национальне воспитане. После 1990. року при наших преднякох ше зявю двойно-тройни интересы. Нє тактично и небудумано, нє спатраюци пошлідки, дзеліме ше и водзи ше полемика о будущим културним розвою. Розбива ше єдносц Руснацох и Українцах, та ведно з тим дзелене Руснацох на українофілох и українофобох, зменшує ше професийна и аматерска творчосц, новини, видавніцтво, учебніки, радио и телевізійны программы, поступнє престава виходзіц

вецейязична локална преса, зменшую ше радио програмы, утаргую ше општински прекладательни служби... Шицки тоти дзелідби нас роздвойovali, а наша моц у ёдносци, так голем было од 1919. року, од снованя РНПД. Од снованя националных совітых меншинских заєдніц запровадзує ше векши порядок у културным розвою. У остатнім чахе у културных активносцох зме напредовали, мame рочнє 12 „фестивали“, але школски дзеци вше меней.

Кед слово о образованю, тримам же цо скорей треба видруковац уж спомніту кніжку за школярох и родичнох, просвищовац, насампред и родичнох, указовац им на нашу националну вредносц и вецей афірмовац заслужни шветовни и духовни особи за наш розвой. Наприклад, у културных институціях, канцеляриях и класах у школах, дружтвених просторіях културно-уметніцких дружтвах по местех виложиц портреты др Гаврила Костельника, др Дионізія Нярадія, Петра Кузмяка, Андрія Лабоша, Тараса Шевченка, Дюри Біндаса, Михайла Ковача, Данила Галицкого... Прибліжовац младим генераціям своіх преднякох, уметніцких творительох у шицких обласцох, науковцох...

Нє шмеме ше и будуце спреведац и наздавац национальнім результатам зоз иснююцими намаганнями. Катедра ше опредзелела на науку, а туту науку нє преточела народу до розумней стварносци. Пишеме студії, науково работи, а практичносц спознатого остава лём у кругу вигледавочох, од-цудзена од звичайных людзох. Якого ест хасну од докторских дисертаций, науковых рефератах и спатраня нашей науки през час, кед шицко поведзене, остава лём поведзене 20 присутним особам. Або, видаваме значны литературны діла, а вони оставаю у магазинох, а ми мало робиме же би постали спознайна власносц и розбивач апатійней свидомосци, односно нови творец препородней национальней свидомосци. Нє досц лём бешедовац на радио, телевізії и писац до преси о витвореных іноваціях, розвойных можлівосцох, але ше треба директно стретац зоз родичами кед слово о упісу до руских класах, та веліх аж и у обисцох націвиц (нагваряц), бо ше лём на таки способ може виклю-

чиц иснуюцу незаинтересованосц и нездбалосц. Хто то ма робиц? Насампредз тоти особи ѿ жиу од роботы у образованю, культуры, преси, видавніцтву, здравству, а слово о каждом цо ѿ руски хлеб. Лёгко ёсц кед яшля полни, але питане докля их будзе держава полніц. Кельо отримани сходи основнаго Академскаго дружтва Руснацох Українцах, а ма вецей як 200 членох, кельо ше у явносци розпатраю сучасни обставини при нашей заєдніци, кельо ше видава, предава и купує руски кніжкі, чи иснуюци руски новини по випатрунку и по змісту правени по смаку руского читача, чи репертоар наших танцох спочыва на народнай традиції и збогацує нашу культуру. Дзе таки сходи, дзе слово явносци? Чи зме ше нє заварли до своіх бандох и робиме кажде лём на свой, а нє и на общи дружтвени хасен.

Нешка у нашим народзе (меншинских установох: школах, оводох, преси, радио, телевізії и других институціях од нашого национальнаго интересу) робя вецей як 200 особы. Правда, велі школяре танцуя, шпиваю, родичи им кляпкаю, але то нє досц. Треба меняц и свой похопеня, розвивац и любиц свойо, подпомагац його розвой, освидоміовац ше и опредзеліц на ѿ длугше тирване операюци ше и спатраюци ше на свою громаду. Муши ше похопиц же политикански видумства и страшене народу зоз українізацию найвекша спрэвядлівасц. Ми Руснаци, и таки яки зме, зоз своіма културными окремносцями вірреме. Нє можлівіе народ пременіц, можлівіе го іншак наволац, але мено нє твори сущносц ест-ва. Нас ніхто нє примушує же бізме и мено меняли, мame свой региональни ідентитет, и як перши виселенцы зоз праотечества и отечества нє треба же бізме ше одрекали свойого походзеня и своій громады. Иснуюци мільонски народ нас сце таких яки зме и припознава нас за своіх, нє як други жемі чия наука нам одрека свою власносц и наволує Словаками, Поляками, Мадярами, Румунами...

Треба ше нам вязац зоз векшима, моцнайшими, розвітшими, а нє слабшими, як цо практикує друга Руска матка и КУД „Руснак“ зоз Петровцох. Ми слабшим можеме предлужиц живот, дац стимул же би витирвали, але ше на тот способ завераме, место же бізме ше

утемельовали, уходзели зоз писанима творамі до швета своїх а векших, численных.

Наша нова шанса и вше векше отверене до швета, пестоване традицийох, фолклор, спорт. Од велького хасну взаємни нащиви и стретнуца младых членох культурных дружтвах. Медзисобне сотрудніцтво наших культурно-уметніцких дружтвах и одходзене на рижни стретнуца и фестивали до иножемства – Польскей, Словацкей, Мадярскей, України, Румунії, Горватскей не лем прешыріоване власных поглядох самих учаснікох, але и прешыріоване своїх спознаньох о заедніцкей культуры, писньох, танцох и национальней припадносци.

При мене нет дилеми, а, верим, ані и при преважному числу нашого народа, чи ше тримац у братским коле зоз вецеймилионским народом, котры нас трима за своіх таких яки зме, чи ше вязац за тих цо ше пред 25 роками „препордзели” и сную свою штучну окремносц у вецей жемох Европи, а ёст их вияшнетих шицкого 40-60 тысячи особи (дзе друга Руска матка причишиюе и нас Руснацох), а котры не маю одвитуюцу организацийу и материяльну потримовку и одвитуюцих фаховцох у своіх державох за образоване и культурни розвиток. То ніч инше окреме пошвидшованя щезованя свойого малочисленого „народу”.

Длуготирвацшу нашу драгу оможлівюе векша громада, векша культура, наука и образоване од иснующей битки за егістоване зоз тима цо ше „препородзели”, а ані ёдна держава-мац дзе жию их не притулела и прилапела за своіх власных и дала им материялни можлівосци за розвиток же би ше не разликовали од ёй власных дзецох (Чехох, Словакох, Полякох, Мадярох, Румунох). За тераз найвекше порозумене иснүе за нас Руснацох/Русинох у Горватскей и Сербії. У Сербії и Горватской иснью своеородни культурни автономії за меншински заедніцы и найнужнейша материялна потримовка у информованю, образованю, культурных активносцох и урядовим хаснованю мацеринскаго языка.

...Предлужи ше...

Интервю водзел Микола Шант.
Интервю обявени у часопису «Шветлосц» (Новы Сад), число 4, 2016. року, а з дошлебодзеньем редактора Миколи Цапа, у предлуженьях го будземе обявіовац у Новай думки

Прирхтала Агнетка Балатинац

ГУМОР НА СВОЙ РАХУНОК

КОНТРАШ

Було то под час жими 1986. року кед сом на автобуснай станіці у Новскай упознал ёдного незвичайного человека. Було барз жимно, автобус пожнёл, а путнікі од жими цупкали на месце. Даяки два-три метери одо мене стал якиш человек котри наместо жимскага капаута на себе мал лем якуш лётну маічку!

– Не можем вериц, я ше змарзам у жимскім капуце, а Вы на себе маце лем маічку! Не жимно Вам? – интересовал ше я.

– Не, вообще ми не жимно! Я барз любим жиму и шніг! – гварел человек, але не дійствовал ми пребарз прешвечліво.

Познейше сом дочул же ше тот незвичайни человек вола Иван, але же го остатні дзе-шеч рокі шицкі волаю Контраш! Вон як майстор бул занти у фабрики „Козара“ у Новскай, а нияк заробел назву Контраш! Ёдного жимскага рана 1976. року наш Иван преспал бренкане годзини, а кед ше годзину познейше пребудзел сам од себе, вец вискочел зоз посцелі и у маічки, گачох и папуchoх бежал у напряме Гайзібанскай станіці у Новскай, при котрой ше находзела фабрика „Козара“! Шицким людзом, котрих стретал на улічкі гварел же мы вообще не жимно, напрощив, барз му крашнє и фино! Пре твардоглавосц не сцел нігда припознац же ше, поведзме, шалёл, але и теди и познейше „предавал“ приповедку же барз люби жиму! Теди ше, ніби, найлепше чувствує, окреме прето же дзечнє ноши лётни шмати!

Мушим припознац же и я од 2007. року ношим назву Контраш, а назву сом заробел на Сходу роботнікох загребскай млечарні „Дукат“! Газда „Дукату“ зволал Сход роботнікох з намиру зменшаня регрессу за рочны адпочивок, бо, ніби, чежкі часи и шицкі ше дачого требаме одрекнү кед же сцеме же би нам идуцих рокох було лепшэ. Кед газда закончэл свою уводну бешеду, я вишол опрез роботнікох и гварел так:

– Кед же обставини у нашай фабрики наисце так чежкі, пре обективни причини, разуми ше, вец предкладам же бізмез ше, мы роботніки, тога лета цалком одрекли предвидзеного пенежу за регрес! – гварел я у мене синдикату.

– Добри предклад, дзекуем крашнє и довардзеня! – гварел газда и пошол зоз сходу. Даскелью дні познейше газда купел нови и велькі авто, а за тот час роботнікі ше масовно виписовали зоз синдикату! А мене вецей ніхто од пайташох и роботнікох зоз роботи не волал на преслави родзеного дня, винчаня и подобны події!

Пред даяки пейц-шайц рокі бул сом остатні раз на Кирбау у Петровцох! По законченю Службы Божей у петровскай церкви пошол сом на полудзенок до ёдней родзини. Пред початком полудзенку ғаздиня вигварела кратку прывитну бешеду.

– Мили госци, дзекуем же сце пришли на Кирбай! Мили Боже, дзекуем ци на шицкіх ёшеньских плodoх, полним хліве и карми-

ку, як и на шицким цо ту, пред нами, на стое! Смачного!

– Красна винчованка, нино! Медзитим, за шицко цо сце начишилели заслужны лем Вашо рокі и Ваша сцелосц, а не там якиш Бог на небе! – гварел я.

– Якиме, я лем звичайна жена з валалу и мушим припознац же ми небарз ясне цо ши сцел повесц, окреме гевто у вязи зоз Богом! – була цалком змухавена нина.

– Га, сцел сом повесц же Бога нет, ша то шицки знаю! – гварел я.

Шицкі домашні і госци у чуду поотверали уста, але ніхто ніч не гварел. Медзитим, споза того ме вецей ніхто и нігда не волал на Кирбай до Петровцох, цо велька чакда, прето же я барз мудри и мам красну бешеду за кожду нагоду!

Кед слово о спорту, я вше на боку гевтих слабших! Поведзэм, кед фодбалская репрезентация Шпаньольскей, Немецкей, Италиі и Англіі бави проців Андори, Монака або Овцовых островох, я обовязково потримуем тих других! Пред даяки два мешаци у кафичу „Побіда“ на ТВ сом провадзел фодбалске змагане репрезентаций Горватской и Финской (1:1). Шицкі коло мене на цале гарло кричали „Горватска! Горватска!“, а лем я „Финска! Финска!“ Познейше ме газда кафичу замодлел же бим вецей не приходзел патриц фодбалски змаганя, окреме кед бави репрезентация Горватской! Чудни якиш чаледнік тот газда, чи не?!

Кед, поведзме, моё пайташе зоз Здружэна пензіонерах у Загребу критикую предсідателя Влады и министрох, ях вше бранім! Кед фамелія Тодорич знічтожела „Агрокор“ – лем их я бранел! Прето же я познати контраш!

Медзитим, у остатні час ме шицкі мойо пайташе и познанікі заобходза на далеко и на широку, и вообще не мам кому контролац! Випатра же нашо людзе цалком здурели кед нікому вецей не требаю мойо мудри предклади и совити!

Яким Пушкаш

СПОВЕДЗ ЄДНОГО ПЕНЗИОНЕРА

ВИЛЕТ ДО ЦРИКВЕНИЦИ

На Вельку Матку Божу, 15. авгуаста того року, Здружене пензионерох зоз Загребу организовало єднодњови вилет до Цриквеници. Цена вилету була прилагодзена пензионером и виношала лем 100 куни, а уключовала автобусну карту и полудзенок у готелу „Каштел“. Пряяело ше надосць пензионерох, а лем зоз подручна Сесветох и восточней часцы Загребу аж попліни три автобусы!

Остатніх мешацах зашпоровал сом 200 куни и прето сом поволал сушеду Магду же близме ведно пошли на тот вилет на морйо. Вона тих пензионерка, бо пензию нашлідзела од покойнага супруга, але ё е член Здруженя пензионерох Загребу. Углавним, Магда прилапела мою поволанку и аж обецала же зоз дому вежне сухе єдзене за обидвойо.

Наказане нам же рушиме на шейсць годин рано зоз паркингу опрез гайзібанскай станіци у Сесветох. Мушим ше похваліць же сом ше барз добре поріхтал за одход на морйо! Вжал сом билу шапку на главу, а на очы слунково окуляри, потым лёгкі лётны шматы, папучы на ноги, ручнік і гачи за купане. Пред рушаньем автобуса шофер гласно наглашель же не будзе ставаць по мотел „Ровна гора“ у Горскім Котаре и поволал шицкіх гевтих ў муша окончыць малу нужду най то такай тераз оконча.

И вец зме рушели! После лем даяки 15-20 минуты, под час док зме ище віше були у Загребу, Петро и Андри гварели шоферови же их сцисло и же муша окончыць малу нужду!

– Не можем вериц! Вожим лем даяки 15 минуты, а вас двоме уж мушкице на тоалет! Прецо сце не ишли пред рушаньем автобуса? – гварел шофер.

– Теди зме не мушели, а тераз мушиме! – гварели Петро и Андри у исти глас.

Углавним, перша непланована пауза була такай по виходу зоз Загребу, а по мотел „Ровна гора“ застановили зме ше на ище ёден неплановани завод!

На „Ровней горы“ случела ше перша „незгодна ситуация“, точнішэ аж два! Першэ зме лёдво пренашли место за парковане, прето же паркинг бул преполни з автобусамі и особнімі автамі. Потым шофер гласно повед же будземе стац 15 минуты, ў ми, нібі, требало буц цалком досць за кафу або чай. Медзитим, векшини пензионерох перша брига не були кафа або чай, але одход на тоалет! А там бул вельки шор,

окреме там дзе жени чекали у шоре! Углавним, кед пензионерка Ружа конечно дошла на шор, наш автобус праве рушал зоз паркингу у напрэме Цриквеници! Ніхто не замерковал же нест мирней, цихей и скромнай женочкі Ружі! Але, то не було шицко! Пензионер Владо, 80-рочны пензионер зоз Сесветох, шеднул до цалком погришного автобуса, гевтого ўожи за Спліт, и аж у Трогіру, пред Сплітом, похопел же ше не вожи у добрым напрямле!

Пре части становяня и паузы, до Цриквеници зме сцигли на коло дзевеца годзин, односно после три годзінны воженя на автобусу! Векшина пензионерох такай пошли на раншу Службу Божу до тамтейшай церкви, котра ноши меню Велькай Маткі Божай. Дзепоедні вілетнікі пошли опатриць город, а гдoviца Магда и я пошли до якогошик кафичу у цэнтру Цриквеници и там зме віпили кафу и поедли сухе єдзене зоз Сесветох.

Потым зме пошли на пляжу. Там сом устаноўнел же ше у моей торби не находзя гачи за купане (?!), гоч сом бул цалком прешвечені же сом их там покладол дзень пред одходом на вілет на морйо! Углавним, сушеда Магда ше пошла купаць, а я остал шедзіц у хладку! Спод якайшик смокви, думам! Неодлуго сом задримал и заспал, а пребудзел сом ше о даяки два годзінны, кед сом дакус огладнел!

– Людзе, помагайце, якишик крадош украднул торбу пані Магда! – кричал я на цали глас.

– Змирце ше, пане, торбу не украднул крадош, але ю особні вжала пані Магда! Вжала торбу и пошла до городу з якимшик непознатым паном! – гварела пензионерка Нада з нашага автобуса, хтора шедзела у хладку дакус далей одо мне и шицко видзела.

Познішэ сом дознал же гдoviца и сушеда Магда, котра у основнай и штреднай школі учела немецкі язік, под час купаня у Цриквеници упознала якогошик Немца зоз Австріі и после кратшай бешеди пошла з нім на кафу, а потым ше на юго авту одвезли у напрэму Риеки! До Сесветох ше врацела аж после даскелью дні и ёден час вообще не виходзела зоз хижі. Дзе вона и Австріянец були даскелью дні и ў там ведно робели – не знам и ані не сцем знац!

Якім Пушкаш

Ліковити рошліни

БИШАЛМА

Бишалма медзі найстаршу овоцу у наших краіох, вінімково ё одпорна овоц і легка за пестоване, котра не гледа скоро ніяке укладане у попатрунку пірсканя, прикарміованя и подобнага, окрем у случаю даекі велькай хороты котра би ю нападла, але и то барз ридко. Бишалма ма тварды жовты плоды котры зрею вешені ў октябрь мешацу и треба их пообераць скорей мразу. По своім випатрунку найбліжай можеме повесць же плоды бишалми здабу на велькі жовты яблука. Тата овоц як и вељ другі овоци здрава и ліковита, ма велько вітаміны, таніну, пектні, минерали, магнезію, цінку, железа...

Окрем плодох тих так ше и лісце може хасновац за лічене. У народзе найпознатшэ же бишалмов плод чи швижи, чи варени у компоту, як и чай з лісца ліча преганячу, що и правда, и то прето же бишалма у себе окрем вітамінах ма и другі элементы, але и вельке количество пектину котры сцагуе, змоцнью жалудок и контролуе разпорядок роботы добрых и подлых бактерійох у чревох. Окрем того, бишалма помага и при вељіх других хоротах и змирює их, здрavo дійствує на кревовую систему, зніжує кревовы пріцісок и дава железо до креви.

Як сом уж спомла же ше може ёсць швижа, варена и печена, тих так ше з неї може поріхтац и сок, точнішэ сируп хтори барз ліковити процівів кашлю и запаленя гарла. Проців сухого кашлю можу помогнуц и 5-10 магочкі з бишалми подржемі и намочемі у 200 мл літней воді, хтори, кед так одстоя през ноц, пуща шліж котру ше пие за змірьоване сухого кашлю. Тата шліж добра и за намасціц на скору дзе ёст запалене, кед ё опечена, суха лебо випукана... Бишалми ше по обераню може у чистей и цмей піньвици зачувац аж и до пол рока, а у старых часох бишалми ше кладло на крэдэнцы и ормані до хижка за пах, як ѿ нешкі купую штучны фабричны пахнячки у спрайох котры нездрави и не даваю запах як швижа овоц.

Чи сама бишалма, чи у комбінаціі з другу овоцу, хаснует ше за прирхтоване комптох, мармеладох, вељіх лакоткох, маджунох, желятинох, аж ше з неї пече и паленка. Гоч не так часто, бо то, як швет гвари, суха овоц котра у себе не ма велько овоцового соку, але праве прето ё и окремна и драга.

Таня Гарди

ГЛОБАЛИЗАЦИЯ И РУСНАЦИ „У ТРЕНДУ“

Живот на тей нашей жемовей кулі вично у даяких пременкох. Еволюция як вични процес през цале иосноване нашей планети приноши пременки, як при рошлінох, так и при животиньох, през цали час иоснованя живота на жеми. Чоловек, поведли близме, як найсовершенше существо медзи шицкима живима существами тиж так през свойо иосноване прежил велі пременки, але и сам их виволує, поготов у новших часох на екологийним плане. Тиж так спрам часу у хторим ше жило меняли ше и медзилюдски одношения. За тоти двасто роки як зме на тих сримских и славонских просторох, руски народ жил у вецей державох. Под час приселеня була то територия под власцу Австроугорской, а вец по концу Першой шветовей войны тоти простори пришли под власц старей Югославии, а вец пришла Друга шветова война и нова Югославия. Шицки тоти держави и системи Руснак прежил, зачувал свою бешеду, писню, танци, виру и звичай, не одрекнул ше ані єдного елемента свойого иоснованя. Було ту гнобеня з боку паньства, чежко ше жило у худоби, одходзело ше до Америки най ше зароби, гинуло ше и у Першай и у Другей шветовей войны, але Руснак прежил. По Другей шветовей войне старал ше Руснак прилагодзиц новей держави и власцом, даєдни успишнейше, а даєдни меней успишнейше. И заш не было легко, требало робиц най ше дацо створи, обрабял Руснак жем, ховал статок, дзеци посыпал на школи най им будзе легчайше, най ше дзеци не трапя як вон. Но заш Руснак свойо не одруцвал и не забувал, цешел ше же ё Руснак, чувал гевто цо му предки охабели до талу. Шейдзешати роки принесли пременки у облечиву, младши зруцели зоз себе руски шмати, але бешеда, танец и писня остали у народзе. Кед сце преходзели през валал чули сце руску бешеду, дзеци котри ишли до школи або дому медзи собу бешедовали по руски. Нажаль, у нешкайших часох и тото мало дзецеох цо их ест не бешедую по руски медзи собу, аж и у обисцох дзеци Руснаци не чуе ёше руска бешеда. Писня и танец остали заварти у руских дружтвох, тиж так и облечиво. А як най бешедую дзеци кед уж и баби постали „ИН!“ Врацаюци ше єден дзень з роботи уж здалей збачел сом два андї, сушеди, як стоя и бешедую на драже, Рускині поодавани за Руснацох, але уж старши и у пензії. Свой живот препровадзели на варошу, а тераз под стари дні врацели ше до валалу, а свойо квартелі и хижы поохабяли дзецом. Приходзаци бліжей гу най чуем

як ше досц гласно разгваряю о пензійох, же яки су мали и як чежко преждец од мешаца по мешац. На перши завод подумал сом же не чуем добраe, андї медзи собу не бешедую по руски, не можем себе вериц. Доходзаци гу най и кед сом поздравкал, похопели же хтошка преходзи, од'здравкали и предлужели свою бешеду далей, лем тераз по руски. Мушиме ше запитац як вец бешедую зоз своїма дзецми? Цикави ме питане як раздумуе и цо чувствуе ёдна мац Рускині кед вигваря перши слова гу свойому чаду не по руски, чи то гордосц, чи... Дзецко перши слова прилапюе од своїх найблізших, од мацери и од оца. Вельки пременки медзи, наволал бим их златніма часамі седмдзешатих и осемдзешатих рокох прешлого століття и нешкайших часох 21. століття, часу велькай глобализації, а тоти пременки найбаржей мож видзиц у медзилюдских одношеннох, як у самих фамелійох, так и у дружтве. Прешле столітие мало свой шор, знало ше хто старши, кого ше ма почитовац, кому ше ма двоїц, а кому не. Дідови, баби, оцови, мацери, та аж и старшим братом и шестром гуторело ше ВІ! Почитовало их ше, не дай Боже же бисце як дзецко прешли по уліци и не поздравкали, була то велька ганьба, дожили сце осудзоване як у валале, так и дома. И сам сам шведок тих седмдзешатих и осемдзешатих рокох кед валал бул велью численши як нешка. Внедзюлю попладню або на швето, преходзаци през валал, пред кожду трецу, штварту хижу зазберовало ше старше существо, хлопи коло бешеди о полю або статку, а боме и фляшки зоз паленку, але най жени не видза, а жени у бешеди коло загради, колачох, живини, а часто и о сущеди котра хвильково не шедзела з німа. Кед сце преходзели обовязно сце мушели поздравкац, та вас вец становяли випитуюци ше за домашніх, же як су и цо робя, и най их велью поздравице, а на тото сце вше мушели одповесц, „поздравиме, здрави будзце“. Ми, дзеци, звичайно зме тоти поздрави приходзаци дому позабували пренесц домашнім, але кед зме на уліци не поздравкали, родичи би, кед не исти дзень вец ютре обовязно дознали, та зме були обовязно гандровани. Не була то ганьба лем нам, але и родичом, бо нас ніякого шора не научели.

Нешкайши часи принесли нови способы справованя спрам старших. Нікому ше не двої, бо то нэмодерне, та вец вече не „ви діду“ и „ви бабо“ але „ТИ деда(діду)“... Кед и ест дакого на драже же

шедзи и бешедуе, дзеци котри преходза не здравка и не чувствуе ніяке почитоване спрам старших, а не маю ані часу видзиц дакого коло себе, знаце як, мобител у рукох, слухалки у ухох, треба буц „тренду“. Ту Фейс, Твитер и цо знам цо ище шицко. Чи на валале, чи у варошу тут „тренд“, як млади гваря, вшадзи исти. Врацаюци ше ёдного вечара зоз варошу, там коло пол осмей на автобусу, а наисце ше ридко хто вожи на автобусу, остал сом зачудовані зоз справованьш школярох, штредньошколцох. Тота линия угловним вожи школярох, дзекеди ше найдзе и даєден звичайны путнік. Так и того вечара було нас тройо, чоловек и жена так коло шейдзешатих и я. Гоч зме стали блізко дзвером, школяре ше схопно поудрильвали, та зме нука вошли так повесц остатні. Школьяре пошедали на шедзиска, дагдзе двойо, а дагдзе ёдно, та на шлебодне место коло себе поспушковали школярски торби и цали час трамаюци слухалки у ухох, а мобител у руки. Нас тройо остали стац. Ніхто од ніх ше не здогаднul склоніц торбу зоз празнога шедзиска най можеме шеднуц, гоч було надосц празних шедзискох и ніхто не мушел стац, а дзе ище най ше даєдно здогадло же, ніа, треба стануц най старши шедню. Мал сом упечаток же нас ані не замерковали, гоч тот автобус порядна автобусна линия.

Здогадуюци ше своїх школярских дніох кед тиж автобуси були вше нацискани зоз путніками, кед требало стац - стали ми школяре. У автобусу вше була лярма, докричоване нас школярох, та вше на нас кричали най ше сцихшаме. У тим автобусу, у котрим сом ше вожел того вечара, чуло ше гурчане мотора и ніч вече. Ніхто з нізоским не бешедуе, слухалки у ухох, дуркаю ше порученя, шедза ёдно коло другого и пишу себе порученя на мобител. Кадзи нас таки справованя и „тренди“ одведу, яка нам будучносц будзе и яки медзисобни одношения медзи людзми буду у будуцих часох не знам, лем знам же ище вше ест людзох котри ше знаю справовац ёдни спрам других и почитовац ше медзи собу гоч себе не гуторя ВІ! Нови часи и нови способ одношения медзи людзми, чежко ше ми старши звікніме на таки нови „тренди“. Не можеме застановиц часи, мушиме ше им прилагодзиц и пущиц младих най буду у „ТРЕНДУ“. Але, дайме шицки усиловносцы най не забуду свою бешеду, писню, танец, просто поведзене, най не забуду же су Руснаци!

Томислав Рац

МЕМОРИЯЛ „ВЛАДИМИР ТИМКО“

У організації КУД-а Руснацох Осиек, 14. жовтня у просторійох Дружтва, отримани Мемориал „Владимир Тимко“ котри бул подзелени на два часци. У першій часци отримани літературні вечар, а у другій змагане у столним тенісі.

Предсідателька КУД Руснацох Осиек, Татяна Міклош, з пригодними словами присутніх здогадла на доприношене Владимира Тимка рускій культурі и обстийносци Руснацох як у Осиєку, так и у Горватській, а потім члени Дружтва, Гелена Тимко, Блаженка Будимчич, Татяна Міклош и Томислав Мишир прочитали вирички з Ідилского венца „З моего валала“ Гавриїла Костельника. У другій часци Мемориалу отримани турнір у столним тенісі. Бавели дзе-шець бавяче: Ян Мишир, Томислав Мишир, Зденко Сивч, Мирослав Мудри, Татяна и Гелена Тимко (дзвівки покойного Владимира), Владимир Еделінски, Ромко Гаргай, Мирослав Дітко и Йоаким Голик. Перше место освоєл Йоаким Голик, друге Ромко Гаргай, а третя була Татяна Тимко. Судзили Яким Голик

З ліва на право Ромко Гаргай (2. место), Татяна Тимко (3. место) и Йоаким Голик (1. место)

и Мирослав Мудри, а записнік о цеку змагання водзела Агнетка Балатинац. Дружтво приріхтало скромні награды побідніком котри уручела Славица Тимко, гдoviца покойного Владимира. По законченим змаганю присутні бавяче и навияче, іншак шицки члени КУД-а Руснацох Осиек, погосцели ше з традиційну пасулю котру за tot Мемориал уж роками рихтаю Зденко и Манда Сивч.

Агнетка Балатинац
Фото: А.Балатинац

Літературна часць, стихи Г.Костельника читаю Гелена Тимко, Блаженка Будимчич, Татяна Міклош и Томислав Мишир

Навияче и бавяче, члени КУД Руснацох Осиек

**На здогадоване
СИМЕОН ДУДАШ (1930 - 2017)**

Учитель и культурни роботнік Симеон Шимко Дудаш народзел ше 25.августа 1930. року у Бачинцох у рускім обісу (од оца Янка Дудаша - Семанового и мацери Олgi Сивчовей). Фамелія ше приселела до Петровцох и 1937. року направіли хижу у Долі. Кед ходзел до шестей класі, прывял ше за писара до општніні бо не было кадру, прето же старших писарох поволали до войска. Од 1945. року, накеди ше уписаля до гімназії, запошпел ше як новинар у Рускім слове у Рускім Керстуре, дзе робел под цали час свогого школована. По зконченю штвартей класі гімназії, ткв. нізшай реальнай гімназії, покладал малу матуру, а вец уписаля учительскую школы у Осиеку дзе закончел першу класу. У Крижевцох закончел 2. клас учительской школы, а трецю класу у Осиеку. Школоване закончел 1951. року. Бул разпорядзены за учителя до Жупані. Активавал ше на шицких подручох, од спортскаго, прэйг дружтвеннаго, до политичнаго. Року 1954. у Петровцох страпнул ше зоз своім дакедышнім учителем Олеяром хтори го нагварел же би пошол робцы до Дюрдьово. У Дюрдьово ше затримал 3 роки, а потім ше врацел дому, до Петровцох. У медзіашце ше оженел (1958. року) за Відо-саву, тих учительку у Петровцох, зоз котру мал три дзвівки (Весну, Блаженку и Сенку). У Петровцох робел 12 рокі. Кед ше утаргла основна школа у Петровцох, ведно зоз жену прешли робіц до школы II Конгрес до Вуковару. Бул барз активныи у спорту (ФК Гвізда Петровци) и у культурнай діяльносци Союзу Русинох и Українцох РГ. Бул предсідатель КУД-а „Осіф Костелник“ Вуковар, городскаго дружтва „Слога“ у Вуковаре и директор даскліх Летних школах за нізши класы.

**Борис Дорогхазі
горватски бранітель**

Першого новембра того року наполніли ше 26 рокі од власней шмерци нашого Бориса. Нашо думкі віше були и оставаю з нім, з його веселім ошміхом и писню, ктору полни живота провадзел на гармонікі. Погіннул як бранітель и дал живот за нашу Горватску. Боль же зме го страцели будзе жиц ведно з нами док и ми живі.

**Родичи Сільвестер и Іринка Дорогхазі,
и брат Томислав зоз фамелю**

ПРОМОЦІЯ КНІЖКИ ОКСАНИ ТИМКО ДІТКО «НАЗВИ РОШЛІНОХ И ЖИВОТИНЬОХ У РУСКИМ ЯЗИКУ»

У Загребе, 14. септембра, у просторійох Представителя рускій національної меншини Городу Загребу, Іринея Мудрого, отримна промоція словніка авторки др сц. Оксани Тимко Дітко «Назви рошлінох и животиньох у руским языку» котри друковані 2016. року у виданю Союзу Русинох РГ, а зоз фінансійну потримовку Совиту за національні меншини.

Домашні Іриней Мудри привітал нащивельтох и госцох, у мено видавателя Союзу Русинох РГ присутніх привітали подпресидент Союзу Владо Русин и представитель рускій національної меншини у Совиту за національні меншини Звонко Костелник, а вец слово вжала главна и одвичательна редакторка Союзових виданьох, котра була и модератор збування. О словніку, як по тераз найзначнішому науковому ділу друкованому на наших просторах, даскельо общи інформації дала редакторка Вера Павлович. Авторка Оксана Тимко Дітко представила своє діло, бешедовала о пасмох словах у назвох рошлінох и животиньох у руским языку котри ше хасную на просторе Бачкеи и Сріму, у местах Вербас, Вуковар, Дюрдьов, Коцур, Миклошевци, Нови Сад, Петровци и Руски Керестур. Числени назви принесени з Горніци и хасную ше на просторе южней України, у погранічних часох Мадярской, але и у словацким языку, та руски язык вяжу зоз заходними и восточними славянскими языками.

На промоції зоз даскеліма рускима народними шпіванками наступели члени хлопські шпивацкі групи КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох котру провадзел тамбурови оркестер КУД «Осіф Костелник» з Вуковару.

Остава нам ше наздавац же наша національна меншина будзе мац ище на годі видавац науково и вигледовацкі роботи на просторе РГ у виданю Союзу Русинох РГ.

Вера Павлович

Привітне слово - Іриней Мудри и авторка Оксана Тимко Дітко

Публіка на збуваню

Словнік представела редакторка Вера Павлович

Млади гудаци наша надія

Оркестер КУД Осіф Костелник зоз Вуковару и хлопска шпивацка група КУД Яким Гарди увелічали промоцию

